

TORONTO
MAY 12 1941

1173

1173

1173

PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Weekly Newspaper in Canada. Published by the Lithuanian Press Association. P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

LIAUDIES BALSAS

LIAUDIES BALSAS
Kanados Lietuvių Savaitinis Laikraštis, Leidžiamas Lietuvių Spaudos Draugijos Kanadoje, P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Laikraštis

Nr. 505

PENKTADIENIS, BIRŽELIO (JUNE) 13, 1941, TORONTO, ONTARIO

METAI X

JUNGTINIŲ VALSTIJŲ VALDŽIA NAUDOJA ARMIJĄ LAUŽYMOI DARBININKŲ STREIKŲ

Su Trim Tūkstančiais Kareivių Išvaikė Streikierius ir Užėmė Imonę, Nenori Tartis su Unija

Darbininkai Reikalauja
Pakelti Algas Iki
75 c. į Valandą

LOS ANGELES. — Jungtinių Valstijų vyriausybė perėmė pirmadienį įvykdė baisų blitzkriegą prieš streikuojančius North American Aviation darbininkus.

Trys tūkstančiai kareivių atstatė nuogus durtvius, pralaužė pikietos liniją ir susivėdė į imonę skebus.

Prie to dar vyriausybė įteikė nemažam skaičiui darbininkų įsakymus vykti į kariuomenę. Išėdami į streiką, jie nusloję privilegijų kaip orlaivių gamintojai ir tokiu būdu nusloję teisių būti atleistas iš kariškos tarnybos.

Darbininkai, tačiau, nenusigando ir kariuomenės. Pirmadienį į darbą grįžo tik apie 1,800. Naktiniai pamašai užsiregistravo tik keli šimtai. O šioj imonėj dirbo 2,000. Reikiama, tik apie 12,000 iš 12,000 sutiko sikebauti.

Tokiam baistam blitzkriegui siaučiant, darbininkai, žinoma, priėjo išvados, kad bus neįmanoma ilgai laikytis, todėl nutarė grįžti į darbą.

Šioj imonėj į dieną pagamindavo po 10 orlaivių. Kompanija turi užsakymą pagaminti orlaivių už \$200,000,000, kas reikiama kompanijai milžiniška suma. Darbininkai, todėl, norėjo išsireikauti algų pakėlimą nors iki 75 centų į valandą. Bet jų reikalavimą vyriausybė sutiko su kariuomene.

Kariuomenei imonę perėmus tuojaus buvo paskelbta, kad su CIO unija nebus jokių gerybų.

Keli desėtkai streikierių buvo suėsti, kuomet prieš kariuomenės pribuvimą policija norėjo išvaikyti streikierius pagalba asarinių bombų.

Imonę užėmus kariuomenei, tuojaus prasidėjo areštai. Tą pačią dieną buvo suimta 16 streikierių.

Taip tai su armijos ir policijos pagalba buvo sutriuškintas darbininkų streikas.

Anglai ir Francūzai Žygiuoja Sirijon

LONDONAS. — Taip vadinami laisvieji francūzai su generolu De Gaulle priešakyje ir anglai įsiveržė į Francijos mandatą Siriją ir žygiuoja pirmyn.

Sirijos gynybų jėgos daug silpnesnės, tačiau nepasiduoda.

Anglija sako, kad Sirijos invazija buvo reikalinga, kad užbėgti už akių naziams, kurie pradėję koncentruotis ant Sirijos.

Kaip PRANESIMAI TEIGIA, tai Petaini vyriausybė sudarius sutartį su Vokietija, pagal kurią Francija atiduoda geroką smotą teritorijos Vokietijai ir Belgijai, taipgi duoda vokietiams kelias bazes. Vokietiai gražon evakuoja net už Paryžiaus, pasilikdami tik pakraštį prie Anglijos kanalo, kol užsibaigs karas. Kiek tame yra tiesos, dabar negalima pasakyti.

Beaverbrook Tikrina, Kad Naziai Puls Ant Anglijos

Nors Negalys Pasakyti
Kada, Bet Valanda
Jau Artėjanti

LONDONAS, Anglija. — Lordas Beaverbrook, Anglijos valstybės ministeris, kalbėdamas per radio į Kanadą, pareiškė, kad tas laikas, kada Vokietija bandys įsiveržti į Angliją, greitai artinasi.

„Aš nežinau, kada invazija prasidės. Aš nežinau tos valandos, kada militariniai Vokietijos vadai įsakys parašutinininkams, sklaidytojams, transportinių orlaivių, bombierių lakūnams, tankams ir motorciklų vienetams pradėti puolimą, bet vienas dalykas aiškus, tai kad kovos valanda artinasi.“

„Visi vyrai turi būti prirengti desperatiškam pasipriešinimui; visos kanuolės ir visi tankai turi būti sumobilizuoti; visi orlaiviai turi būti pasirengę skristi.“

Iš kanadiečių jis nori: tankų, laivų ir orlaivių. Invazijai prasidėjus, sako jis, Anglijos darbininkams nebebus kada gaminti ginklus.

Baigdamas jis pabrėžė: „Ant šios salos mes privalone kovoti ar kristi. Tokia tai situacija. Tokia tai realybė prieš mūsų akis.“ Anglijos žmonės laukia ir tik, kad Kanados fabrikai parūpins reikalingus ginklus atsiviniimui nuo užpuolkių.

Sovietų Sąjunga Dar Vis teikia
Pagalbą Kinijai

CHUNKING. — Nežinūrinto, kad Sovietų Sąjunga pasirašė su Japonija neutralumo pakta, jos pagalba Kinijai tebeplaukia.

Sovietų Sąjunga jau pristatė Kinijai ginklų ir amunicijos už \$175,000,000. Yra pasižadėjus pristatyti dar už \$75,000,000.

Be orlaivių ir kitų ginklų, Sovietai duoda Kinijai nemažą skaičių lakūnų, mechanikų, patarėjų ir instruktorių.

Kinija Sovietų Sąjungai už tai atsimoka arbata, vilnėmis ir kitais produktais, bet su tuo labai toli atsiliks.

EKSPLOZIJA UZMUSE 4,000 GYVENTOJŲ

LONDONAS. — Čia buvo nūgristas Maskvos radio pranešimas iš Budapešto, kad įvykusi perako sandėlyje eksplozija užėmė 4,000 Jugoslavijos miestelio Smederevo gyventojų.

Sandėlis būves Smederevo tvirtovėj.

Nuo eksplozijos subirėję du trečdaliai Smederevo miestelio, kuris randasi už 35 mylių nuo Belgrado.

40,000,000 Žmonių Suvienyose Valstijose Gyvena Pusbadžiai

WASHINGTON. — Čia įvykusi National Nutrition Conference for Defense netiesioginiai užgyrė organizuotų darbininkų reikalavimus duoti didesnę šalies pajamų šėrą.

Kalbėtojai, daugiausia, sutiko, kad Amerikos gyventojų sveikata žemam laipsniui, ir kad už tai atsakomingas milijonų žmonių bėdumas, neišgalėjimas nusipirkti tinkamą maistą.

Jų kalbos patvirtino John L. Lewiso pareiškima, kad Suvienyose Valstijose apie 52,000,000 susitraukusių pilvų.

Brigados generolas Lewis Hershey, Selective Service Acto direktorius, pareiškė, kad iš milijono naujokų apie 400,000 buvo netinkami. Viso trečdaliao vyrų trūkumai paėina iš netinkamo maitinimosi.

„Mes randame, kad veik trys ketvirtadaliai žmonių Suvienyose Valstijose nevalgo, kaip kad vidutinis standartas reikalauja.“ pareiškė viceprezidentas Henry A. Wallace.

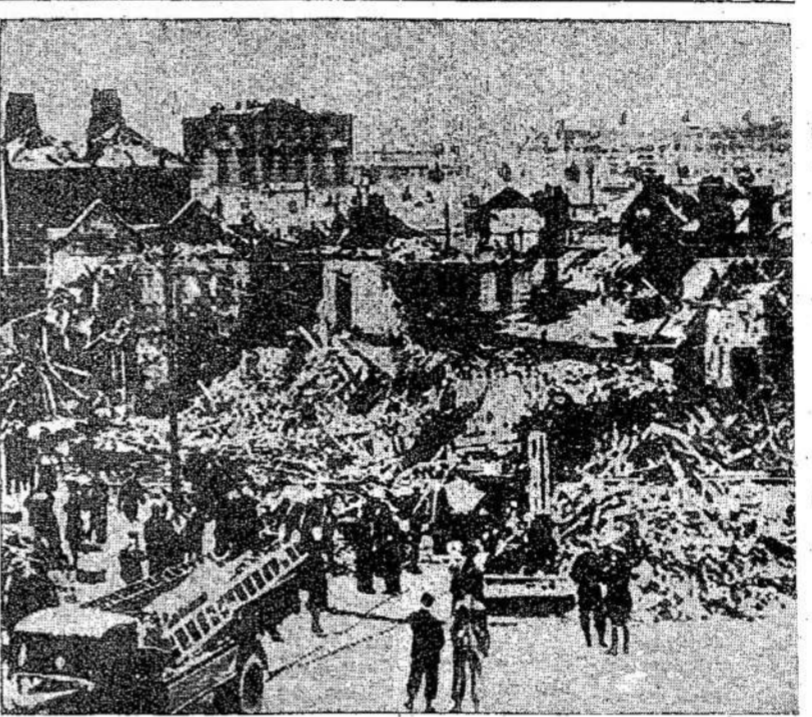
UNIVERSITET. MOTERYS REIKALAUJA PERTAISYT APSIGYVIMO REGULIAC.

LONDON. — Perėta šeštadienį čia įvyko Kanados Universiteto Moterų Federacijos pildančiosios tarybos narių susirinkimas, kuris išnešė reikalavimą, kad Kanados Apsigyvimo Reguliacijos būtų pertaisytos taip, kad užtikrintų žodžio laisvę. Taipgi buvo pasmerkta nuolat auganti rasinė neapykanta.

NEWELL BUS TEISIAMAS TRECIU KARTU

TORONTO. — Bill Newell, tarnavęs prie orlaivyno iki arešto, bus teisiamas trečiu kartu, kadangi ir antru kartu prisiekusiųjų suolas pasidalino į dvi dalis: penki balsavo už išteisinimą, o septyni už nusmerkimą.

Jisai kaltinamas nužudymė savo žmonos, su kuria buvo persiskyręs, o gyveno su kita. Jo žmona buvo rasta pasmaugta ant salos Ontarijos ežere.

AIRIJA LAIKOSI NEUTRALIAI, tačiau ir jai tenka kartais paragauti, ką reikiama oro ataka. Kažin ar tyčia, ar per klaidą, tačiau jau kelis kartus buvo užpuolę bombėriai ant Aitrijos. Pastaruoju metu kažkieno orlaiviai nometė keletą bombų ant Dublino. Atvažinė matote rezultatus.

Ontarijos Premjeras Hepburnas Paleido Liežuvį Prieš Organizuotus Darbininkus

NAZIAI APTUREJĘ DIDELIUS NUOSTOLIUS

LONDONAS. — Ministeris pirmininkas Čiorčilis nurodė, kad gegužės mėnesį santarvininkų jėgos nuskandino nazių laivų 257,000 tonų.

ČIANGKAIŠEKO ARMIJĄ IŠMUSUS 700 KOMUNISTŲ

SANGHAI. — Japonijos armijos žmogus teigia, kad Čiangkaišeکو armija laike susikirtimo su komunistų vadovaujama Kinijos armija gegužės 16 dieną išmusus 700 raudonarmiečių.

Susikirtimas įvykęs į pietus nuo Yenan, Sensi provincijoje.

Jis teigia, kad Čiangkaišeکو jėgos atnaujino atakas ant Keltviro ir Aštunto ruožų armijų.

Anglijos Imperijai Kretos Sala Kainavo 15,000 Kareivių

LONDONAS. — Ministeris pirmininkas Čiorčilis parlamente nurodė, kad ant Kretos salos imperija neteko 15,000 kareivių užmuštais, sužeistais ir belaisviais, neskaitant graikų ir kretiečių.

Vokietiai netekę 12,000 užmuštais ir sužeistais. 5,000 būvė nuskandinti. Taipgi vokietiai netekę kelių šimtų orlaivių.

Visa eilė parlamento narių smarkiai kritikavo Čiorčilio vyriausybę už pralaimėjimą ant Kretos salos.

CIO Unijos Sudarančios Didžiausį Amerikos Saugumo Priešą

NIAGARA FALLS, Ont. — Ontarijos provincijos premjeras ponas Hepburnas paleido savo liežuvį į darbą prieš organizuotus darbininkus apšaukdamas CIO unijas didžiausiu šiaurinės Amerikos saugumo priešą.

Kalbėdamas į grupę amerikiečių laikraštininkų, atvykusių į Kanadą pasisvečiuoti, jisai pareiškė, kad Kanada gali būti užpuolta iš abiejų vandenynų, ir kad vieninteliu būdu tam užpuolimui atremti yra organizavimas masinės produkcijos.

Girdi, masinė produkcija Vokietijoje ir jos užimtose šalyse esanti keturius kartus didesnė, negu Britanijos imperijoj ar Suvienyose Valstijose. Be to, Vokietijai nereikia gabentis per yandenis. Šis kontinentas esąs demokratių arsenalu.

„Ašies jėgos, todėl, sako Hepburnas, deda visas pastangas sutrukdyti organizuotą produkciją. Esą dedamos pastangos suporganizuoti CIO unijas šios šalies karo industrijoj.“

„CIO šiuo laiku yra didžiausiu šiaurinės Amerikos kontinento saugumo priešą,“ pareiškė jis, privedęs, kad CIO yra dalis Ašies kampanijos.

Jisai, savo kalboje, išvedė, kad CIO unijos streikuoja ne todėl, kad samdytojai atsiskoko pakelti algas darbininkams, bet todėl, kad trukdyti produkcijai.

Jis toliau reikalavo, kad pikietavimas būtų uždraustas visose kariškose imonėse.

Skebams, sako jis, turi būti leidžiama dirbti. Kas trukdys jiems dirbti, tas bus tokiu šios šalies priešu, kaip ir vokietyis kareivis fronte.

Ontarijos Hydro Komisijos vicepirmininkas Hon. W. L. Houck Hepburną už šią kalbą prilygino prie Čiorčilio, Rooseveltto ir Wendell Willkie.

Ponas Hepburnas nieko nesakė apie tai, kad kompanijos atsisako pakelti darbininkams algas, nors jų pelnai auga. Nieko nesakė apie tai, kad veik pusė darbininkų uždarbio eina karo reikalams ir kad iš likusios dalies sunku pragyventi.

Valdžia Atsisako Tarpininkauti

TORONTO. — Virš 700 Canadian General Electric kompanijos darbininkų streikuojančių už pakėlimą algų 10 centų į valandą, veikiausiai bus persekiojami kaip „maištininkai.“

Darbo ministeris atsisakė tarpininkauti, kol jie nesugrįš į darbą. Vietoj tarpininkavimo, jis reikalą pavedė teisingumo ministeriui, kuris iš kompanijos reikalauja streiko vadų pavardžių.

Kompanija visai atsisako tartis su darbininkų unija, nes ji mokanti algas sulyg 1929 metų normos.

Streikieriai kreipiasi priekitų unijų su prašymu padėti jiems laimėti kovą.

OTTAWA. — Senatorius Meighen nurodė, kad Darbo departamentas valdžiai reikalauja \$25,000 į metus.

Liaudies Balsas

VIENINTELIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS,
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS.
IŠEINA SYKIŲ SAVAITĘ

Prenumeratos Kaiaia:
Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusči metų \$1.50.
Visur kitur metams \$3.50; pusči metų \$1.75.
Atskira kopija 5 centai.

LIAUDIES BALSAS
P. O. Station C, Box 1913, Toronto 3, Ontario, Canada.
ASMENISKAI KREIPKITES: 160 CLAREMONT ST., TORONTO.

BUVUSIAM VOKIETIJOS KEIZERUI VILHELMUI II MIRUS

Šio mėnesio 4 dieną Dorne, Olandijoje, mirė buvusis Vokietijos kaizeris Vilhelmas II. Minėdami jo mirtį, įvairūs komentatoriai apgailestauja jį, kad jis neteisingai buvo perstatomas baisiausių žmogum Europoje, kada jis buvo kaizeriu. Girdi, jis mažą rolę lošęs ir pereitame kare, apat pasirašinėjimo po proklamacijomis ir įstatymais. Visus karo reikalus vedę generolai ir ministrai. Pats kaizeris visuomet sakė, kad neteisingai jis perstatomas tokiu baisiu žmogum, bet jam nepavykė išsitiesinti. Gyvenimas, tačiau, ištiesinęs. Nors Vilhelmas nieko bendra su Vokietijos politika neturėjęs per 23 metus, tačiau Vokietija ir vėl karo lauke.

Tas faktas, kurį iškelia komentatoriai, patvirtina pa- žangių žmonių, ypatingai marksistų, aiškinimą, kad už vi- sas Vokietijos kaltes atsako ne vienas kuris priešaky stovintis asmuo, o visa valdancioji klasė. Kaizeris ir kaizeriz- mas po pereito karo buvo išvysti iš Vokietijos. Bet pasi- liko Vokietijoje kapitalistų klasė. Ta klasė per porą de- šėty metų prisirengė kitam karui. Dabar jos priešakyje pastatytas ne koks kaizeris, o fiureris Hitleris su savo adjutantais.

Be abejonės, Vokietijos darbininkai, kurie 1918 me- tais norėjo paimti vyriausybę į savo rankas, suprato, kad neužtenka nusikratyti kaizerio. Jie numatė, kad kapitalistų klasė ves tą pačią politiką ir toliau žemins vokiečių tautą su agresijomis ir kitais blaiviais užpolimais ant nekaltų tautų. Visa nelaimė buvo ta, kad Vokietijos darbininkų pastangos suvaldyti ir ant visados tuos žmones, kurie at- sakomingi už karus, buvo kraujuose paskandintos. Kas baisiausia, tai kad tą darbą atliko socialdemokratų vadai. To rezultate šiandien turime kitą karą ir baisiausių žmonių kraujo praliejimą.

Vokietijos darbininkai, galime būti tikri, antru kartū tos pačios klaidos nepadarys. Kuomet ateis valanda, jie vvs laukan ne tik Hitlerį, Georingą, Goebelsą ir kitus na- zių vadus, bet ir visą valdancioją klasę. Klausimas tik tai lieka, ar leis jiems tą padaryti tie žmonės, kurie šiandien vadovauja kitai šio karo pusei. Klausimas, ar nepuls jie Vokietijos darbininkų, kai jie užsims ant tų žmonių, kurie pagimdė Hitlerizmą ir yra atsakomingi už vokiečių ir kitų tautų nelaimes?

Jeigu istorija ir vėl pasikartos, tai šis karas bus dar ne paskutinis. Po jo bus pradėtas dar smarkesnis prisi- rengimas trečiam ir dar bailesniam karui. Tačiau reikia turėti viltį, kad plačios žmonių masės tos baisios klaidos nepadarys.

KITUS PLAKDAMAS PLAKA SAVE

Globe and Mail, aukso mainų barono organas, barasi ant darbininkų, išmetinėdamas jiems, kad jie reikalauja aukštų algų. Jis sako, ką pamanyt karveivai, kurie tar- nauja už pusantro dolerio į dieną, įvairių departamentų tarnautojai, gauna po 15 dolerių į savaitę.

Ponai Globe and Mail redaktoriai nori sudaryti im- presiją, kad darbininkai, gauna kiek aukštesnes algas, prasti patrijotai; kad jiems tik savas pilvas apeina. Bet, mūsų manymu, darbininkų algos, jeigu jos siekia ir 8 do- lerių į dieną (mažai tokiu, kurie tiek uždirba), toli gražu nuo įvairių kompanijų direktorių ir kitų ponų algų. Jos yra mažas grūdėlis ir prieš visų vyriausybės pareigūnų algas.

Kaip pati vyriausybė paduoda, Kanadoj yra 139 ka- nadiečiai, kurių pajamos siekia nuo \$50,000 iki \$60,000 į metus, tai yra nuo \$160 iki \$190 į dieną. Nuo \$60,000 iki \$75,000 į metus gauna 121 kanadiečiai. Reikiama, šitie gauna daugiau negu po \$200 į dieną. 102 kanadiečiai gauna iki \$100,000 į metus. Nuo \$100,000 iki \$150,000 į metus gau- na 66 kanadiečiai. Nuo \$150,000 iki \$200,000 į metus gau- na 28 kanadiečiai. Virš \$200,000 į metus gauna 27 kana- diečiai. Tas, kuris gauna \$200,000 į metus, į dieną išėina \$638.

Ponai Globe and Mail redaktoriai turėtų pagalvoti, ką žmonės mano apie tuos, kurie gauna tokias didesles sumas? Darbininkai, stinkiai dirbančiam fabrike, visai nedaug ir \$8.00 į dieną, kuomet kiti iš darbininko rankų darbo gau- na į dieną po simtą ir daugiau dolerių. Bet dauguma Ka- nados darbininkų gauna ne po 8 dolerius į dieną, o po 3 ir mažiau. Žuvininkai Novā Skotijoje, pavyzdžiui, gauna tik po 70 centų į dieną. Daugelio ūkininkų pajamos mažai kuo didesnės už žuvininkų.

Kanadoj pavojaus, kad darbininkai išsireikalautų per- didesles algas, visai nėra. Priešingai, per daug didelio skai- čiaus darbininkų ir valstiečių pajamos permažos ir dėl to jų gyvenimas neatitinka sveikatos reikalavimams. Iš tos priežasties žmonių sveikatingumas Kanadoj silpnėja, o į- vairios ligos plinta vis plačiau.

KIETAS MEDIS, AR NE?

— Birmingham Age-Herald

Ivairiais Klausimais

Buvę Santarvininkai Jau Kariuotai

Nors sunku tikėti, tačiau faktas, kad karas tarp Anglijos ir Francijos jau prasidėjo. — tarp Anglijos ir Francijos, kurios pradėjo šio karo ejo iš vieno ir buvo pradėjusios kalbėti apie visišką susijungimą į vieną valstybę.

Pereitą sekmdienį gene- rolo De Gaulle ir Anglijos jėgos pradėjo maršavimą į Siriją. Francijos mandata, su visais užimti višų krašta.

De Gaulle ir Anglijos jė- gų įsiveržimas į Siriją pa- sėję ne tik Angliją prieš jos sąjungininkę Franciją, bet ir irancūzus prieš francūzus. Sirija gali būti pradžia didė- lių susikirtimų tarp francūzų Francijos kolonijose Afrikoj. De Gaulle šalininkų yra vi- sose kolonijose.

Sunku pasakyti, kieno kal- tė, kad Francija taip staigiai nukrypo Vokietijos pusėn. Tačiau galima užrekorduoti keletą įvykių, kurie prie to prisidėjo.

Pirmas žingsnis buvo mar- šalo Petain vyriausybės ka- pitaliacija. Kada Petain vyriausybė paprašė vokie- čius karo paltaubų, ji mo- mentaliai išstojo iš sąjungos su Anglija. Kitais žodžiais tariant, apleido savo sąjung- nininkę sunkiausioj valandoj.

Petain vyriausybės ka- pitaliacija sekė Anglijos karo laivų atakos ant Francijos laivyno. Tas jau nutrukusj draugiškumą dar labiau su- ardė. Po to bandymas užimti Dakarą tuos santykius visiškai suardė.

Ar tų ar kitų aplinkybių verčiama, Petain vyriausybė pakrypo vokiečių pusėn dar smarkiau. Kaip pranešimai teigė, tai Francijos vyriausybė leido naziams naudotis Sirijos aerodromais. Paskuti- niai pranešimai teigė, kad na- ziai koncentruojasi Sirijoje atakai ant Palestinos ir Kip- ro salos. Taipgi, kad Fran- cijos vyriausybė sutikusi duoti naziams naudotis še- šiomis bazėmis.

Į tai atsakydama, Anglija ir jos sąjungininkai francū- zai su generolu De Gaulle priešakyje įsiveržė į Siriją. Kur ir kaip Anglijos ir Francijos nedraugiškumas užsibaigs, sunku pasakyti. Atrodo, kad Petain ir Dar- lan vyriausybė pasirengusi sudaryti su vokiečiais taiką. Ką ji darys toliau, priklaus- nuo aplinkybių. Galimas daiktas, kad Francija dar

Ką Kiti Rašo ar Sako

Kokia Bus Pokarinė "Demokratija?"

Ateis tokia diena, kada, laike pokarinės rekonstrukci- jos, darbininkams teks par- davinėti savo darbo jėgą. Tuomet, jeigu dabartinė ne- kurių suvedžiotų darbininkų vadų taktika nebus sulaukyta, teks už savo veiklą labai kar- čiai gailėtis. Kuomet labai bus reikalinga visuomenės simpatija, jie sutiks saltą at- sišėsimą, nes ta simpatija bus sunaikinta darbininkų iš- naudojimo tautos agonijos dėl savanaudiškų siekių. Ne- manykite, kad ūkininkai, ku- rių vidutinės pajamos nesie- kia virš \$150 į dieną, lies ašaras kuomet bus teisiami miestų darbininkai, atsiminę, kad jie laike karo reikalavo algų tarp \$5.00 ir \$8.00 į dieną? Nemanykit, kad bankų klerkai ir pardavėjos krautu- vėse apgailės jų nelaimės? Nekurie darbininkų agitatori- ai šiandien labai blogai pa- sitarnauja darbininkams.

Bet jeigu šitie agitatoriai verti aštraus išbarimo, tai tokio pat pasmerkimo vertos ir valdžios galvos, kurios nie- ko nedaro, kad kuogreičiau- siai sulaukyti kiekvieną ne- teisėtą streiką, o dar padra- sina tuos, kurie verda nera- mumus industrijoj. — GLOBE and Mail, Toronto.

Kelerio Paubada

Pastaruojų laiku Montre- ale 16 metų vaikinas, Kon- stantinas Cioma, ir jo tėvas, Maikis, buvo Karališkosios Kanados Raitosios Policijos suimti ir apkaltinti remian- tis 39a Kanados Apsigynimo Reguliacijų teiseje "iš- lank- ma pas save "ikišybė" me- džiagos, "kenksmingos val- stybės saugumui ar pasekmi- gam karo vedimui." Arestas prieš uniiją.

Pastaruojų laiku Torontje sustreikavo apie 700 General Electric kompanijos dar- bininkų vien tik dėl to, kad kompanija visai atsisakė tar- tis su uniija. Ir kam gi jai tartis su uniija, kad vyriausybė tuojuans apsaukė streiką nelegaliu streiku.

Jeigu niekas nebandytų streikų suvaržyti, o priešin- gai — paremtų darbininkų teises, kurias garantuoja se- niariau išleistas įstatymas, tai kompanijos būtų nuolaides- nės unijoms ir tartis su jo- mis. Tuomet streikų gal visai nebūtų, o jeigu būtų, tai la- bai mažai. Dabar, kuomet vyriausybė palaiko kompani- jas su savo įstatymu, apru- bežuojančiu algas 1929 me- tų aukštyje, ir grumojimais uždraudimui streikų, tai kom- panijos nenori nei kalbėti su unijomis.

Sauksmas, kad streikai kenkia karališkaj gamybai, yra tik maška. Ivairios nelaimės prie darbo, kurios labai ky- la, daugiau laiko atima, negu streikai, bet ar jūs girdėjote kompanijos užsispyrį m a s i- ką nors skundžiantis?

DEDE SAMAS PRIRENGIAMAS KOVAI

— Thomas, Detroit News

Pastabos

Pereitą pirmadienį Suvie- nytų Valsijų vyriausybė pasie- gė labai negražiai, kuomet su 2,000 kareivių išvaikė streikuojančius North Ame- rican Aviation darbininkus ir užėmė įmonę.

Tokio juodo įvykio Ameri- kos istorijoj tur būt dar ne- buvo.

Visas tų darbininkų troš- kimas buvo gauti truputį daugiau algos. Rodos jie rei- kalavo pakelti algas iki 75 centų į valandą.

Kad algos turėjo būti pa- keltos, niekas negali ginčyti. Pragyvenimas Suvienytose Valstijose pakilo ir vis dar kyla.

Tas faktas, kad toj įmonėj nuo gaminami orlaiviai, di- dės svarbos nesudaro. Dar- bė žmogui gyventi vistiek reikia, nežūrint kur jis dir- ba.

Bet gi Suvienytos Valsti- jos dar ne kare. Kita, savai-ės kitos streikas nebūtų A- merikos pražudės.

Sakoma, kad tenai paga- mindavo po 10 orlaivių į dieną. Vadinasi, per penkias streiko dienas liko nepaga- minda 50 orlaivių. Jeigu streikas būtų užsitęsęs 10 dienų, tai ir tokiame atsitiki- me būtų likę nepagaminta 100 orlaivių.

Del 50 orlaivių Suvienytų Valstijų vyriausybė pasiuntė kariuomenę prieš streikuo- jančius darbininkus.

Bet dar klausimas, ar tas išriš tą problemą. Iš 12,000 darbininkų į darbą grįžo tik apie 2,000.

Kariuomenė, kurį užėmė fabrikus, orlaivių nepaga- minis.

Tuo tarpu prezidentas Roo- seveltas nusimaskavo prieš darbininkus kaip organizuo- tų darbininkų priešas.

Jis skelbė, kad demokrati- ja turi būti apginta, o dabar sunaikino senai pripažintas darbininkų teises pasiūsdama- mas kariuomene.

Kada tai melų centru buvo Ryga. Paskui Helsinkis. Pastaruojų laiku melų centru virto Ankara, Turkijoje.

Iš ten dabar plaukia viso- kiausioi pletkai.

Neseniai buvo paleistas pletkas, kad Vokietija ren- giasi užimti Ukrainą. Dabar iš ten praneša, kad Vokietija prašo Sovietų Sąjungą praleisti jos armiją.

Girdi, vokiečiai nori gauti teises gabenti armiją ir reik- menis per Sovietų žemę lin- ku Irano (Persijos) ir Irako.

Tiems reporteriams, kurie tokias žinias raportuoja, ir laikraščiams, kurie jas deda, reiktų turėti bent kiek savi- garbos.

Juk ir mažai nusimaną žmonės tokiems plepalams netiki.

Galima būti tikriems, kad Sovietai niekad prie to neda- silsės.

Man rodos, kad ir patys vokiečiai tą puikiausiai žino ir nei nesvajvoja apie jokius prašymus.

Buvo laikas, kada Vokietija būtų padėjus visas ka- pitalistinis pasaulis, jeigu ji būtų puolusi ant Sovietų Są- jungos. Bet Hitleris vistiek pabijojo. Jam atrodė mažes- nė rizika kibti į Angliją ir Franciją ir visas jų sąjungin- kinkes, negu į Sovietų Sąjuh- gą.

Dabar, kada Vokietija iš- sieikvoje ir prieš save nusi- statė veiki visą pasaulį, ka- binimasis prie Sovietų Sąjun- gos reiktų pamisiama.

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

JEAN BALADIE

Žaibas ir Griaustinis

(Pabaiga)

Kaip Soka Žaibas iš Debesų į Žemę Arba iš Žemės į Debesį

Anksčiau nupasakotam atveju griaustinis "netrenkia." Bet kai jis trenkia iš debesies į žemę, pats žaibo susidarymo procesas vyksta ne kitokiu būdu.

Teigiamoji debesies dalis paprastai būna apatinė debesies pusė. Apačioje šios debesies dalies esąs įtakos būdu veikiamas oras įsielektrina neigiamai. Jei kibirkštis užsidega debesies apačioje, ji žygiuoja neigiamai įelektrintam ore ligi žemės. Įtakos būdu taip pat neigiamai įelektrintoms žaibas išsielektrina daugelį žemę nukreiptų šakų, nors šios šakos pačios žemės gali nepasiekti.

Jei išimtiniais atsitikimais debesies apačia bus sudaryta iš neigiamųjų lašelių ar mišios, tada apačioje esąs oras įtakos keliu įsielektrins teigiamai. Toliau pat elektra įsielektrins ir žemę, o labiausiai ant jos esą daiktai: stogai, medžiai, hektarai. Teigiamosios elektros laukas šiuos taškus patieks savo maksimumu, iš čia ir soka pirmoji kibirkštis.

Žaibas nuo atviro jėgų iš žemės, išsiskleidamas į viršų, ir atstūps pranykti debesies masę, bet visada tuo pačiu būdu: teigiamoji elektra pradeda žygiuoti sudarydama "jonizacijos vamzį," kurio tolimasis šakotas rutuliojimas sudaro žaibą.

Si antroji žaibo rūšis rečiau pasitaiko, sunki stebėti bei fotografuoti. Tačiau d-rui Simpsonui pavyko ir ji nufotografuoti.

Vienas iš d-ro Simpsono Eksperimentų, Kurs Patvirtina jo Žaibo Teoriją

Daktaras Simpsonas laboratorijoje padarė vieną bandymą, turinį tendencijos išrodyti, kad iš tikrųjų, šokant dujose elektros kibirkštis, susidaro tam tikras "jonizacijos vamzdis," kuris, kaip galima pastebėti, tėra toliu nuo mūsų protėvių įsivaizduotos elektros kibirkšties gimnietis.

Sis anglų fizikas fotografavo du priešingai įelektrintu disku, kurie vaizduoja dvi darius perkūnijos medžiaga yra sprogstamoji medžiaga, turinti tam tikrą energijos kiekį, pasirengusį bet kada atsipalaiduoti. Ši energija išsiskiria, kai tik perkūnijos medžiaga bent truputį atšala.

priešingai įelektrintas sritis, tarp kurių tranko griaustinis. Jis pastebėjo, kad visada kibirkštis atsiskojimui būna nukreipta iš teigiamos į neigiamą sritį. Tas kaip sykiis patvirtina aprašytą žaibo teoriją.

Kamuolinis Žaibas

Ne vienam gali kilti klausimas, ar d-ro Simpsono žaibo teorija griaustinio problemą taip pilnai paaiškino, kad jau jokių neaiškumų šioje srityje nerastum. Deja, "dangaus ugnis" tiek kitais šimtmečiais, tiek ir dabar dar yra apipintą legendomis, ir dar daugelio stebėtinų dalykų d-ro Simpsono teorija nepaaiškina.

Vieną labai įdomų ir be to dar svarbų dalyką, paaiškinantį griaustinio susidarymą, esąs atidengęs prancūzas Mathias, Puy de Dome observatorijos direktorius. Tai liečia taip ilgai nagrinėtą "kamuolinio žaibo" problemą. Pradedant Albertu Didžioju, baigiant šių laikų mokslininkais ir objektyviu stebėtoju daviniais, konstatuojama, kad "kamuoliniai žaibai" egzistuoja. Andros metu paskui žaibą staiga pasirodo šviečiančios "medžiagos kamuolys, kuris, rodosi, liekia ore panašiai kaip nuolios burbulas, kol baltai sprogdamas suhyra, ir niekada nepasitaiko, kad jis pranyktų be triukšmo.

Turėdamas galvoj visas anksčiau patirtas apie žaibo įvairias rūšis žinias, prancūzų mokslininkas Mathias šio žaibo rūšį sklandžiai mokslininkai išaiškino. Pagal jį, kaip ir pagal d-rą Simpsoną, žaibas išsiskiria sudarydamas cilindrišką vamzdžio formos tinklą, kuriuo perbėga elektros krauja. Tačiau šio vamzdžio viduj atsiranda dar chemiška azoto ir deguonies kombinacija. Tai tegali įvykti tik dėl aukštųjų debesies įtampos veikimo, ir šis junginys tebūna tik prie gautos per išsikrovimą pakeltos temperatūros pastovus. Šis medžiaga, apie kurią jau Marcelin Berthelot pradėjo kalbėti, mokslininkas Mathias pavadino "perkūnijos medžiaga" (matiere fulminante). "Endotermiška," t. y. sugerdama šilumą, susi-

aplinkybių įtakos, perkūnijos medžiaga dar nesuhyra, nors elektros įtampos jau nebėra. Iš to kyla vadinamosios "ugnies gyvatės, dažnai pastebimos po griausmo. Dar kitais atsitikimais vamzdis susiskleido į grandinėles, sudarytas iš žibančių grūdėlių, kurie atskirai sprogsta ar pranyksta. Pagaliau perkūnijos medžiaga gali priimti vietoj vamzdžio formos kamuolio formą.

Šiam nuotykiu atšalti žaibo medžiaga gali ne taip greitai, nes jos paviršius būna mažiau, ir dėl to perkūnijos medžiaga savo šilumą, kurią įgyja besiformuodama, išleiko dar tam tikrą laiką ir tik po kiek laiko sprogsta. Taip paaiškinamas tas kamuolinis žaibas, kurs sukėlė tiek pažiūrų, daugiau ar mažiau panašių.

Laboratorijoje, kai šoksta tarp elektros mašinos kolektorų kibirkštis, pakiskime kaip sykiis tuo momentu žemiam kibirkštis taukuoto popieriaus lapą. Ant popieriaus pamatysime labai ma-

Kartais, dėl dar nežinomų

Dr. W. E. SAUNDERS, Kanados ornitologų dekanas, demonstruoja savo "draugystę" su jais reikiama. Londono apylinkėse ūkininkai nustebę pamatę, kad jis jų nebijo.

SIRIJA

Sirija — nedidelis kraštas; jos teritorija — 193 tūkst. kvadratinį kilometrų be Aleksandretės sandžako, kuris buvo gražintas Turkijai 1939 m. Saurėje Sirija turi sieną su Turkija, rytuose — su Iraku, pietuose — su Palestina ir Transjordanija, vakaruose ją skalauja Viduržemio jūra. Sirijos gyventojų skaičius (be Aleksandretės sandžako) 1937 m. buvo 3,453,000 žmonių. Administraciniai Sirija yra padalinata į 4 dalis: 1) tikroji Sirija su centru Damaske, 2) Libanas — centras Beirutas, 3) Latakija — centras Latakija ir 4) Džebel-Druzas — centras Sueda. Svarbiausieji miestai: Beirutas — uostas ir mandatinės Sirijos sostinė, turi 162,000 gyventojų. Damaskas — 229,000 gyventojų, Alepo — 249,000 gyventojų. Sirijos gyventojų sudėtis labai įvairi. Be skaičiumi vyraujančių arabų gyventojų, mandatinė teritorija yra apgyventa turkų, kurdų, armenų, žydų, graikų ir kt.

žus grūdėlius, bet pakankamai didelius, kad būtų galima lengvai pastebėti. Jei patyrinėsimė jų medžiagą, pamatysime, kad jie sudaryti iš medžiagos analogiškos tai, linę reikšmę. Kuria Mathias teorija randa žaibo sukury. Turint tai galvoj, reikės iš tikrųjų šiai teorijai pripažinti didelę mokslininkų medžiagą išskiria keturis kartus daugiau energijos negu tas pats dinamito kiekis. Dėl to ta diena, kada ją išmoks gaminti laboratorijose, pavartodami atitinkamas įtampas, ir ją iš pagrindų iširus, bus viena iš rimtesnių žmonių laimėjimų diena. Ypač pavartojus vietoj atmosferos kitas dujas, gal būt, bus galima ją geriau pagaminti negu gamtoje.

(Kultūros versta iš "La Science et la Vie.")

LONDONAS. — Admiraltetas pranešė, kad Anglija prie Kretos salos neteko 4 kruizerių ir 6 naikintuvų, bendrai 10 karo laivų. Tuo pačiu laiku admiraltetas skelbia, kad Anglijos karo laivai ir orlaiviai nutraukino 6 nazių reikmenų laivus, kurie buvo priskirti prie Bismarko.

Nuo XII amžiaus pabaigos iki 1517 metų Sirija buvo Egipto valdžioje. Nuo 1517 m. ji pateko Turkijai, kuriai ir priklausė iki pirmojo imperialistinio karo. Tuomet į Sirijos sudėtį taip pat įėjo ir dabartinės Palestinos bei Transjordanijos teritorijos. 1914-1918 metų karui pasibaigus, sąjunginių valstybių nutarimu, pietinė Sirijos dalis — Palestina ir Transjordanija — buvo perduota mandato teisėmis Anglijai o likusių Sirijos sričių mandata gavo Prancūzija.

Pradedant 1919 metais, Sirijoje prasideda vienas po kito sukilimai. Plačiausio masto pasiekė 1925 metų sukilimas, išaugęs iš Džebel-Druzas kalnuose gyvenančių tautelių judėjimo. Iki 1925 metų rušens sukilimas apėmė beveik visą mandatinę teritoriją. Tik 1927 metais, sugrįžus Damaską ir šimtus arabų kaimų, išnaikinus daugiau kaip 20 tūkstančių gyventojų, sukilimas buvo nuslopintas. 1930 m. prancūzų vyriausybė buvo priversta formaliai paskelbti Siriją respublika, bet faktiškai vis valdžia, kaip ir anksčiau, paliko prancūzų vyriausybės skiriamą aukščiausio komisarą raiokose.

Sirija — atsilikusi agrarinė šalis: 62% jos gyventojų verčiasi žemės ūkiu. Iš dviejų milijonų ha apdirbamos žemės stambiaus žemvaldžiams ir vienuolynams tenka 1 milijonas 600 tūkstančių ha. Stambieji savininkai žemę nuomoja falecham (valstiečiams) pačiomis sunkiausiomis sąlygomis, paprastai už pusę derliaus. Svarbiausios javų kultūros yra: kviečiai, miežiai, avižos, sorgo. Žymūs plotai užsodinti silkmedžiais (pakrastyje Alepo rajono). Plačiai išvystyta sodininkystė. Klimatinės Sirijos sąlygos ypatingai palankios vynuogių kultūrai (Alepo rajonas). Svarbią reikšmę Sirijos ekonomikai turi ir gyvulininkystė, ypač stepių ir kalnų rajonuose. Tačiau gyvulininkystė, kaip ir žemdirbystė, vedama nepaprastai primityviškai ir metai po metų smunka. Prancūzų imperializmas visapilnabūdė Sirijos pramonės plėtotę. Milžiniškas gatavų gaminių įvežimas iš Prancūzijos ir kitų kraštų privedė

prie nulius anksčiau klestėjusią Sirijos amatų pramonę. Sirijos kalnų turtai mažai dar iširti.

Iš lengvosios pramonės sričių svarbiausią vietą užima tekstilės pramonė, į kurią įeina šilko verpalų ir šilko gamyba, dirbtinio šilko dirbiniai, taip pat kilimai. Medvilnės pramonė dirba iš įvežamos žaliavos. Sirijos medvilnė — vidutinės rūšies ir beveik išimtinai suvartojama viduje. Paskutiniuoju laiku Sirijoje padidėjo cemento gamyba. 1937 m. ji pasiekė 250 tūkstančių tonų. Svarbiausieji Sirijos cemento vartotojai yra Palestina. Irakas ir Turkija.

Darbininkų padėtis Sirijoje labai sunki. Darbo įstatymų leidimo nėra. Plačiau naudojamas pigus moterų ir vaikų darbas.

Dėka savo patogios geografinės padėties, Europos su Azija susijūrimo, Sirija iš senovės buvo prekybos tarpininkė tarp šių pasaulio dalių. Sirija yra tranzito kalis. Jos ekonomikoje didėję vaidmenį vaidina naftai ir geležinkeliai. Užsienio prekyba vedama daugiausia per Beiruto, Tripolio ir Latakijos uostus. Tripolyje baigiasi šiaurinės Mosulo naftos laido šaka.

Sirija turi išvystytą geležinkelių ir plentų tinklą. 1940 metų pradžioje geležinkelio tinklo ilgis buvo 1,937 km. Iš vakarų į rytus kraštą perkerta Beiruto-Bagdado geležinkelis.

Sirija yra stipriai ekonomiskai priklausoma nuo Prancūzijos. Prancūzija, iki jos nugalėjimo, užėmė vyraujančią padėtį Sirijos importe ir eksporte. Prancūzų kapitalas giliai įsikverė į visas krašto ekonomikos sritis. Bankai, geležinkeliai, uostai ir kt. yra Prancūzijos koncesijos. Stambiausios kompanijos pavyzdžiai, tabako monopolis "Rensi," pačios leidžia įstatymus, nustato darbininkams atlyginimo minimumus ir superkamų iš Sirijos valstiečių žaliavų kainas.

Sirija yra brangi Prancūzijai ne vien ekonominiu požiūriu, bet ir svarbus strateginis karo rajonas Viduržemio jūros rytuose dalyje. Strateginė Sirijos reikšmė ypatingai didėja dabar, kai karo veiksmams Viduržemio jūros teatre pradeda įgyti vis atkaklesnį pobūdį.

G. K.

KAROLIS VAIRAS

PRAKEIKIMAS

NOV E L E

Antanas Švežda priešės šiaudinę, pasuko iš Tryškių vieškelio keliu palei taip vadinamą rinką, ant kurios niekad turgu nebūdavo, ir priėjo iki klebonijos vartų. Pas vartus atsėdėjo ant seno kelmo, pasilikusio nuo kada tai nukirsto gluosnio; atsipūtė ir apsidairė.

Šiaudinės miestelis mažytis, panašus greičiau kaimui, ne kaip miesteliui. Ir ištikrųjų nežinia, kam žmonės praminė šiaudinę miestelį. Gal dėlto, kad čia gyvena puodžius Zamanas, ar gal dėlto, kad čia yra sena karčama, kurioje "šinkoriauja" visiems žinoma našlė Leizerienė su trimis dukterimis ir kuriuote visada pešasi plačiai apiekinę žinomi Gedvilai? Apie tai nieko nežinojo Švežda ir nieko nemislėjo apie šiaudinę miestelį. Jis pasiūrėjo į kleboniją, į seną medinę bažnyčią su nauja, greta pastatyta varpinčia; pro aukštus liepelius, apaugusius bažnyčia, matėsi šviesus su baltomis langinėmis šiaudinės dvaras. Kelios triobos aplink rinką ir kelios palei Tryškių ir Papilės vieškelius. Štai ir visa šiaudinė, kaip ant delno.

Švežda, besėdėdamas ant kelmo, išėjosi ir mįslio, kaip jis pasisveikins su sūnum, ar pažins jį jo Motiejus, ar

Pirmi žodžiai, kuriais pasveikino Šveždą, nelabai maloniai suskambėjo senio ausyse.

Jo širdis ėmė plakti greičiau, krūtinėje darėsi šaltis, silpa, šilta. Gerklinė kažkoks išdžiūvo. Taip staiga, netikėtai. Tur būti iš laukiamos laimės išvysti sūnų. Maža atkreipė atydos į mergos žodžius — neįsėdė.

— Ne, dukrele, nebagauju... Aš noriu matyti prabašų.
— Gal ant mišų atnešei?
— Ne, taip turiu reikalą, — švelniai atsakė Švežda.
Jo mandagus balsas ir švelnus atsakymas, matomai, gerai veikė ant merginos. Ji meliau ėmė su seniu kalbėti.
— Palauk, dėde, prabašius dabar miega, pokačio atgulė... Ar iš tolo esi? Matau, kad ne mūsų šono...
— O ar visus savo šono žmones pažįsti?

— Ką darysi nepažinus? Juk čia gimus, čia augus... Kiek čia jų pereina per mūsų kleboniją... vis per tą virtuvę, toliaus neįeina... driaudžiama, matai, kad neperpūrvintu. Viens su šitoku, kits su tokiu reikalų. Visi mūsų prabaščių vargina. Visokių, žinari, būna reikalų...
— Tegul bus pagerbintas...
— Ant amžių... — atsakė gana švelnus mergos balsas.
— Virtuvėje trūsėsi da jauna merga. Aukšta, sveika, su atraitom rankovėm, pakistū sejonu, iš po kurio žiūrėjo raudonos kojos.
— Ko nori, seni? — užklaustė.
— Ar ubagauji?

Priėjo prie suolo, nušuostė galą žiūrus ir užkvietė.
— Sėsk, dėde. Tur būt, paskavdo kojos beinanč.
— Ačiū, dukrel. Kur tau nepaskaus senam. Šešios dienos sukako, kaip einu ir einu. Vos teatėjau.

— A jargutašau! Šešias, sakai, dienas eini? Kur taip eini? Bene į Papilę, ant "mašinos"?

— Ne, į Šiaudinę eju...
— Į Šiaudinę?! Ką ir besakai! — stebėjosi mergina. — Tai tu, dėde, tur būti iš tolo? Bus kokios dvidešimt mylių?
— Iš tolo. Netol Palangos, jei žinai...
— Nuo Palangos? Kur aš tau žinošiu, akla būdama. Juk aš toliau Tryškių ir Papilės niekur nesu buvusi... Bet Palanga girdėjau. Perna mūsų panelės važiavo į tą Palangą maučyties... Ten, sako, marės esancios.

— Panelės važiavo? Kokios panelės? — įdomavosi Švežda.
— Nu-gi mūsų, kiemo daugiau! Prabaščiaus paspadinė, ponė Zopija ir jos sesuo pana Cesilija. Prabaščius jas vadina Zulė ir Cece... Išbuvo du mėnesiu toj Palangoj.

— Du mėnesiu išbuvo... — tarytum sau atkartoto Švežda. Jis matomai tėjio merginos pasakojimą. Įsižiūrėjo į ją senstančiom savo akim, iš kurių veržėsi reikalavimas daugiau žinių.
— O pats prabaščius ar nevažiavo?

— Ne, tik iki "mašinos" palydėjo... Jis maža kur tevažiavo... Jei bent į atlaidus, į Papilę ar į Tryškius, o kaip kada ir į Raudėnus...
Mergina buvo šneki. Suėjusi nepa-

žįstamą senį, kuris kantriai klausėsi jos kalbos, noriai plepėjo apie viską, kas jai rūpėjo ir ką norėjo išpasakoti. Į trumpą laiką išpasakojė bemaž ko visas klebonijinio gyvenimo smulkmenas, su kuriomis buvo apsipažinusi. Sužinojo Švežda, kad šiaudinėje būna kas metai treji atlaidai, kad didžiansi atlaidai — tai švento Roko; kad klebonas turi valaką žemės, ir kad tai žemei išgyventi laiko du bernu, dvi mergas ir vieną pusmergę; be to darbymetyje eina į laukus ir špitolinkai. Dvaras dar-gi duodas klebono galvijams ganyklą ir pavelijas prisikirsti kurui malkų miške, o jaujai duodas tik korus skynimuose.

Švežda klausėsi atsidėjęs. Ir kur nesiklausys! Kiek tai jau metų praslinko nuo tos dienelės, kuri apvainikavo visą Šveždų gyvenimą, nuo sūnaus primicijos! Bene penkiolika metų! Po primicijai vuskupas paskyrė sūnų kažkur toli nuo gimtinės. Išpradžią dar rašinėjo ir gana tankiai; paskum kas-karts rečiau ir rečiau. Prisūsdavo kartais ir penkrublinę tėvams "širdelėi atsigauti," kaip liaškuose rašydavo — o su laiku ir pasliovė rašęs. Motina džiūvo, džiūvo iš išsilgimo ir pasimirė sūnaus nepamačiusi prieš mirsiant, nors taip to troško, kad ir neapsakys. Tą dieną prieš mirsiant, jau beveik klajodama šaukė:

— Motiejeli, sūnau!... Kam užmiršai? Kur dingai?... Tėvai... jei nimirsiu, eik pas Motiejų... pas jį ir karši... kur pasidėsi vienas likęs?...
(Bus daugiau.)

Saugokite Sveikata

BAKTERIJOS IR MOSU KŪNO ATSPARA

Būdas - Kėliai, Kaip Apštrėcia Līga. — Kėlij, kuriais bakterija įsigauna į mūsų kūną, yra daug, bet patys pagrindiniai bus šie:

Burau — su maistu ar gerimais, jei juose būna bakterijų.

Nosiniai — oro bakterijos, kurių nekuomet netrukta, ypatingai miesto dulkėse.

Oda — dasytyčūnams sergantį ar jo nešiojamas drabužius, šniptūkus.

Valomaisiais Organais — jei dasytyti tokių vietų, kur yra apkrečiamųjų bakterijų.

Bučiūjantis — bučiūnis labai lengva apskrėsti daugeliu ligų, kaip tai: džiūva, sifilis ir kitomis.

Kaip čia paminėta, aišku, kad apskrėtimų galima ir išvengti nes švara, atsarga nedasytyti sergančio skabiniu, ar atsargus nuvalymas gerai rankų po kiekvieno tokio dasytyčio, ir kitos svaros-hygienos taisyklės, daug prisidės prie išvengimo ligų.

Ligos Vyatymasis. — Apiskrėtimu priežastimi gali būti kad ir mažas susirgimas paprastu "šaltiu," nes kūno atsparu sumažėja ir ligų perai lengvai pradeda savo darbą. Paprasta žaizda burnoje ar dantų godimas yra takais ligų perams įsigauti į kraują. Kada bakterija gauna progą pasiekti kraują, tai ji gali veikti.

1) Bakterija, radus sau geras aplinkybes — dirva, auga, dauginas, gamina toksino nuodus. Toksinai, patekę į kraują, apnuodija.

2) Bakterijos, augdamos daugidamosios, ir be pagaminimo toksino organams gali pakenkti — užkimšti kraujagvėlius. Kraujus negalėdamas prasiti per tūlas vietas, nusilpnina organizmą.

3) Bakterija, augdama daugidamosiai, minta tyru krauju, vėgdama kūni reikalingą maistą-oxigeną.

Virš atžymėtos bakterijų funkcijos gali būti visų ligų pradžia ir, kartais, gali nuvilioti į "pabaigą." Bakterija to tik ir laukia.

Atsparos Barjerai. — Trumpai apibūdiname, ką bakterija gali nuveikti. Kas aukščiau pasakytą, yra faktas; bet mūsų organizmas irgi ne visada be kovos pasidoda bakterijų atakai: kūnas veia rimtą kovą, organizuoja "karus," žodžiu, paskelbia generalį visų punktų sustiprinimą, kad atlaikius bile koki smūgi. Ties punktai-barjerai susideda iš mechanikų ir biologikų "sargybinių," būtent:

Naturaš Atspara. — Ji priklauso nuo bendro kūno stovio, veiklumo, cėlių, paveldėjimo ir t.t. Pavyzdžiui, mongolai mažai kada serga skarletina. Civilizuotos tautos mažiau serga tuberkulozu, negu primityviški žmonės. Tačiau, kaip kūnas naikina bakterijų nuodus, ar kaip pacipriešina veiksmui nuodų, mes tikrai nežinome, tik žinome, kad kraujo baltūniai veikia prieš tūlas bakterijas, kad kraujo plazma ir lympha užnuša bakterijas, ir kad kraujo serumas turi substanciją, kuri nuodija bakterijas, tuomi apsaugodama kūną nuo daugelio ligų.

Sveika oda, sveikos nosies plėvės (membranos) apsaugo nuo daugelio infekcijų. Skilvis, paprastai, turi 0,4 nuosimėčio hydrochlorinės rūkšties, kuri labai daug sulauko mikro-organizmų augi-

na. Taipgi laiboji žarna virškinamuosiose syvucose turi šiek tiek priešbakterinio aktyviškūmo.

Leukocytes-baltakūniai yra labai narsūs kariai. Jų yra apie 8,000 kiekvienam kubiskam milimetre, bet ligotame organe jų skaičius pasidaugina nuo penkių iki dešimts kartų. Jie turi ypatingą patraukimą prie bakterijų, tad eina būriai per kraują ar kitų organų sienas, įtraukia į save ir suvirškina sunaikina bakterijas. Kada mes matome žaizdoje pūlius, tai jie esti mūsųje kritę leukių.

Igyta Atspara. — Ji yra dviejų rūšių, aktyviška ir skobinta.

Aktyvišką atsparą mes įgyjame susirgdami tipiska liga arba čėpijant, ar leidiūmi mažą dozą bakterijų, ar bakterijų nuodų. Taip akstinamas organizmas išvysto atsparumo substancijas. Igyta atspara, paprastai, veikia per keletą metų. Daleiskime, raupais sirgę individualai nebeserga per visą amžių, o čėpai nuo raupų būna veikūs tik keletą metų, dar kiti visai neilgai tetarūjauja.

Skobinta atspara įgyjama iš gyvūlio, kuris išvystė atsparą aukščiau minėtu būdu. Paėmus serumą iš tokio gyvūlio, galima įleisti žmogui. Delto tokia atspara vadinasi skobinta. Šis serumas yra naudojamas vien sergančiams, kada ligonis neturi naturalės atsparos prieš tipiską ligą. Ji yra naudojama gydymui daugelio ligų, kaip tai: difterijos, tetanus'o, pneumonijos ir kitų.

Substancijos prieš bakterijų nuodus, kurias kūno organizmas pagamina, žinomos taip antibiotikai. Jos veikia prieš bakterijų toksina-nuodus ir neutralizuoja juos, kadaro nepavojingais organizmui. Prieš kiekvieną ligą turi būti specifiski antibiotikai.

J. E. Gužas

Turės Skambint Varpais Bet Kas ir Kaip?

LONDONAS. — Nuo to laiko, kai Anglijai pradėjo grumoti vokiečių užpuolimas, nustojo skambint bažnyčių varpai, nes varpų skambėsys reikėtu, kad užpuolimas (invazija) jau prasidėjo ir visi gyventojai tą ženklą išgirdę turėtų slėptis, kiti gi stoti į ailes ir eiti pasitikti priešą.

Dabar liko apsižiūrėta, kad nors toks nutarimas jau yra senai padarytas, bet dar lig šiol nebuvo nustatyta, įkas, tokiame atsitikime, turės paduoti varpas. Chelmsfordo vyskupas dabar paklė šį klausimą ir nurodo, kad naktinis visos bažnyčios yra užrakintos ir raktas randasi pas bažnyčios prižiūrėtoją, kuris, dažniausia, gyvena gana toli nuo bažnyčės. Vyskupas sako: daleiskime užpuolimas prasideda nakti. Miesto sargai gauna per radijo apie tai pranešimą ir tuojau bėga prie bažnyčios, kad tą žinią perduoti apylinkės gyventojams. Bet pribėgę prie bažnyčios randa ją užrakintą, nori suskambinti varpais, bet prie jų negali prieiti. Ieško bažnyčios prižiūrėtojo, bet per sumišimą, užmiršta kas yra jos prižiūrėtojas, arba kur jis gyvena. Žmonės bėgioja per visą naktį kol suranda tą bažnyčios prižiūrėtoją, arba dirba-prakaituoja, kol išlaužia bažnyčios duris. Tuo tarpu brangus laikas bėga... Priešas tuo tarpu gauna progos įsitvirtinti.

Kad tos konfuzijos išvengti, vyskupas nurodo, kad tuojau turėtų būti padirbinti antri bažnyčių raktai ir įteikti atitinkamiems sargams, kurie bile momentu

KUOMET CHARLES ir MARIE BAREN omė diversą, i regalėjo susitarti, kuriam priklausu vestuvių paveikslas. Bet gudrus teėjas Rudolph Desort. Chicago, išsprendė ir šitą problemą. Jis perkirpo paveikslą pusiau ir padalino tarp abiejų.

LTSR Liaudies Ūkio Planas 1941 M.

Dr. M. Gelvilo Kalba

(Tęsa) PIENO PRAMONE

Garinių pienuių yra 187 ir per 2,000 grietinės nugriebimo punktu. Visos pieninės, normaliai veikiančios, gali perdirbti apie 1 milijardą litrų pieno ir pagaminti apie 40,000 tonų sviesto. Tačiau 1939 m. jos turėjo tik 450 mil. litrų pieno ir pagamino apie 19,000 tonų sviesto, vadinasi, neišnaudojo nei pusės savo gamybinio pajėgumo.

Mūsų pieno pramonės silpna vieta yra ta, kad ji labai sezoninė. Pavasarį ir vasarą pieninės dirba pertraukomis, o žiemą — tik mažą dalimi savo normalaus pajėgumo. Tarybų vyriausybė yra užsibrėžusi šį sezoniskumą likviduoti. O priemonės yra paprastos ir aiškios: reikiu daugiau pagaminti koncentratų ir sultinų pašarų.

Šiuo metų maisto pramonė jaučia didelį šaldytuvų trūkumą. Todėl Šiauliuose bus statomi nauji šaldytuvai ir baigta Kauno "Maisto" statyba, kurioje taip pat žymią vietą užima šaldytuvai. Be šių darbų, bus statomi dešimčiai pienuių nauji trobesiai ir tankinamas grietinės nugriebimo punktu tinklas.

MĖSOS PRAMONĖ

Mėsos pramonės srityje numatyta baigti "Maisto" galėtų atsirakinti bažnyčių duris ir prieiti prie varpų, ir, vienu žodžiu, viską taip priitaikyti, kad tas nutarimas apie varpus tikrai galėtų atlikti savo užduotį.

statybas, perivarkyti dešimtyje vietų vietos reikalus aptarnaujantis skėryklas ir pastatyti dvi paukščių skėryklas. Visiems šiems darbams bus išleista apie 9,5 mil. rublių. Mėsos pramonė turi visas sąlygas augti, ir šia gamyba Tarybų Vyriausybė kreipia labai daug dėmesio.

ČUKRAUS PRAMONĖ

Pas mus cukraus pramonė atsirado neseniai. Kapitalistinės Lietuvos ūkininkai, statydami anąjį cukraus fabriką — pagal galvoją, kur reikės dėti cukrų. Ir tai visai suprantama kodėl. Juk jie teise valgyti cukrų pripažino tik sau, o kadangi jų likka buvo nedidelė, todėl išliko buvo pavojaus per daug cukraus prigamininti. Šiandien situacija iš pagrindų pasikeitė: Mes manome, kad cukrus privalo būti priemonas milijoninoms darbininkų ir ūkininkų mėsoms, todėl mes artimoje ateityje užsibrėžėme cukraus gamybą dešimteriopai padidinti.

Siemet baigėme statyti trečiąjį cukraus fabriką ir pradėsim ketvirtąjį statybą. Ketvirtas cukraus fabrikas bus baigtas statyti ir paleistas į darbą 1942 metais.

PRAMONINĖ KOOPERACIJA

1940 metais sausio 10 d. pramonės ir amato įmonių, išpirkusių patentus, buvo per 16,000. Iš to skaičiaus tik 902 įmonės nacionalizuotos. Vadinasi, per 15 tūkstančių pramonės ir amato įmonių nacionalizacija nepalietė.

Šių metų darbų programoje yra numatyta į pramoninę kooperaciją susieti apie 30,000 darbininkų bei amatininkų. Ji, pagal planą,

mybos laiką ligi 120 — 125 d. ir pagaminti 1941-42 metų gamybos sezona apie 50,000 tonų cukraus.

SMULKIOJI MAISTO PRAMONĖ

Tuo vardu vadinsime saldinių, marmeladų, vaisių sulčių, vaisių vyno, daržovių ir grybų konservų, bulvinių miltų ir patakos, makaronų, sausainių ir kitas panašias pramonės šakas. Ji turi visas sąlygas plėstis ir jau šiemet šioje srityje numatyta pastatyti du krakmoio fabrikai (Lengųjų žemių rajonuose), dvi daržovių džiovyklas, du grybų konservų fabrikai, išplėsti marmeladų gamybą ir pilnai aprausti darbu visas kitas šios pramonės šakas. Šios pramonės valstybinė pramonė savo gamybą padidins apie 25%, lyginant su 1939 metais.

Be valstybinės pramonės, čia labai platus darbo laukas pramonės kooperacijai ir vykdomiesiems komitetams. Šios pramonės gaminių paklausa visados buvo gyva, o dabar, kylant darbo visuomenės gerbūviui, jų poreikavimas dar padidės.

PRAMONINĖ KOOPERACIJA

1940 metais sausio 10 d. pramonės ir amato įmonių, išpirkusių patentus, buvo per 16,000. Iš to skaičiaus tik 902 įmonės nacionalizuotos. Vadinasi, per 15 tūkstančių pramonės ir amato įmonių nacionalizacija nepalietė. Šių metų darbų programoje yra numatyta į pramoninę kooperaciją susieti apie 30,000 darbininkų bei amatininkų. Ji, pagal planą,

siemet turėtų pagaminti už 120 mil. rublių įvairių vartojimo prekių. Tai būtų didelis indėlis į liaudies ūkį.

Ta pačia proga reikia pastebėti, kad dar daug žmonių, net iš valstybės aparato sudėties, nesupranta pramoninės kooperacijos uždavinių ir ne tik jai nepadedą organizuotis, bet dar trukdo. Tai yra nesupratinimas. Pramoninė kooperacija yra socialistinė ūkio forma ir jai reikia žiūrėti, kaip į socialistinio-sektoriaus dalį.

Tiesa, mūsų krašte artėlis yra naujas reiškinys, kaip ir pati socialistinė santvarka, todėl darbe pasitaiko daug netikslumų bei nukrypimų: su tuo reikia kovoti; bet pramoninei kooperacijai statomi dideli uždaviniai, todėl ji privalo iš viso valstybės aparato ir iš visuomenės sukurti paramą. Ypač didelius uždavinius jai stato ir tuo pačiu atskleidžia jai didelius galimus nau minėtasis TSRS Liaudies Komisarų Tarybos ir Visasąjunginės Komunistų Partijos Centro Komiteto š.m. sausio 9 d. nutarimas apie plataus vartojimo prekių gamybos išplėtimą iš vietinės žaliavos.

ZĖMĖS ŪKIS

Pramonės augimas ir darbininkų perkamosios galios kilimas iš pagrindų keičia perspektyvinę žemės ūkio gamybos kryptį ir stato naujus reikalavimus, būtent, orientuoti žemės ūkį daugiau gyvulininkystės, daržininkystės ir techninių kultūrų išplėtimo kryptimi, kad tuo būdu patenkintume didėjantį koncentratų maisto produktų, vaisių ir daržovių poreikavimą miestuose ir aprūpintume vietinę pramonę žemės ūkio kilmės žaliavomis. Ir tai turime neatidėliodami dar šiais metais, pradėti vykdyti. Tačiau, norint tai pasiekti, reikalinga parinkti tinkamas priemones ir tinkamai suderinti atskiras žemės ūkio šakas. 1941 m. žemės ūkio plane tos priemonės ir yra numatytos.

Norint išplėsti gyvulininkystę, visų pirma tenka plėsti ir stiprinti pašarų bazę. Mūsų respublikos teritorijoje esama apie 70,000 ha ne- kultivotų dirpynų, pelkių ir kitokių dirvonuotų plotų. Per visą kapitalistinės Lietuvos gyvavimą buvo sukultūrinti plotų tik 34,000 ha, o per tą laiką nusausinta žymiai daugiau. Melioracijos darbai tada nebuvo suderinti su nusausintų plotų sukultūrinimu. Ir išėdavo taip, kad žemės ūkio Ministerija pagal savo projektus sureguliuodavo upės vagą ir nusausindavo ištaisius plotus šlapių pievų, bet jų sukultūrinimu ne- osirūpindavo. Ir valstiečiai, keikdavosi, kad anksčiau bent vikvų prisipaūdavo, o nusausinus ir to netekdavo. (Bus daugiau)

Ką Kiti Rašo Ar Sako

(Atkelta nuo 2 pusl.)

Knygų Namas, vienas iš daugelio tokių namų, knygas, vačovelius, noveles, pasakaites, techniškus kūrinius arba klasikų vertimus leidžia 85 kalbomis.

Devyni milijonai tomų išleisti Ukrainoj. Tolstojaus darbai randa didelį poreikimą kaip tarp mažumų, taip ir pačioj Rusijoj; mažoj Armenijos respublikoj peritais metais buvo išleista 61,000 kopijų.

Painūs profesorius Einsteino darbai labai mažai platinasi daugumoj šalių. Vokietijoj jie uždrausti. Anglijoj Einsteino knygos, kaip man atrodo, platinasi ne tikstantais, o šimtais. Sovietų Sąjungoj, tačiau, tarp 1927 ir 1936 metų cirkuliacijj pasiekė 55,000 kopijų.

Knygų įvertinimas Sovietų Sąjungoj matytis iš to, kaip jos užlaikomos. Naujas Lenino Knygynas Maskvoje, didžiulis valstybinis pastatas arti Kremliaus, turi lentynų, kurios sudėrus galą su galu, nusitęstų nuo Londono iki Kambriđžiaus, ir nors vieta labai didelė, tačiau knyga skaitytojui gali būti susieškota ir įteikta bile kurioj pastato vietoj ir visai trumpu laiku.

Valstybiniai knygynininkai išieškojo visą pasaulį norėdami surasti tinkamiausius knygynų vedimo metodus. Paskui jie pagerino juos savais metodais.

New Yorko Viešas Knygynas perkėle savo 500,000 knygų per du mėnesius. Dvylika milijonų Lenino Knygyno tomų buvo perkėla per tris mėnesius visai nesurkundant skaitymo nei vienai dienai.

Literatūroj, kaip ir muzikoj, Sovietų žmonės žūri į užsienį. Jie yra amžij paveldėtojai. Jie myli Sekspirą, Goetę, Balzaką, Molierą, Silerį ir kitus.

Jų gimtoj šalyj, 375-tos gimimo sukaktuvės proėjo nepasibėtos. Tuo tarpu šios sukaktuvės visoj Sovietų Sąjungoj buvo atžymėtos knygoje, žurnaluose, teatruose ir pagorbios šimty tūkstančių valstiečių ir amatininkų.

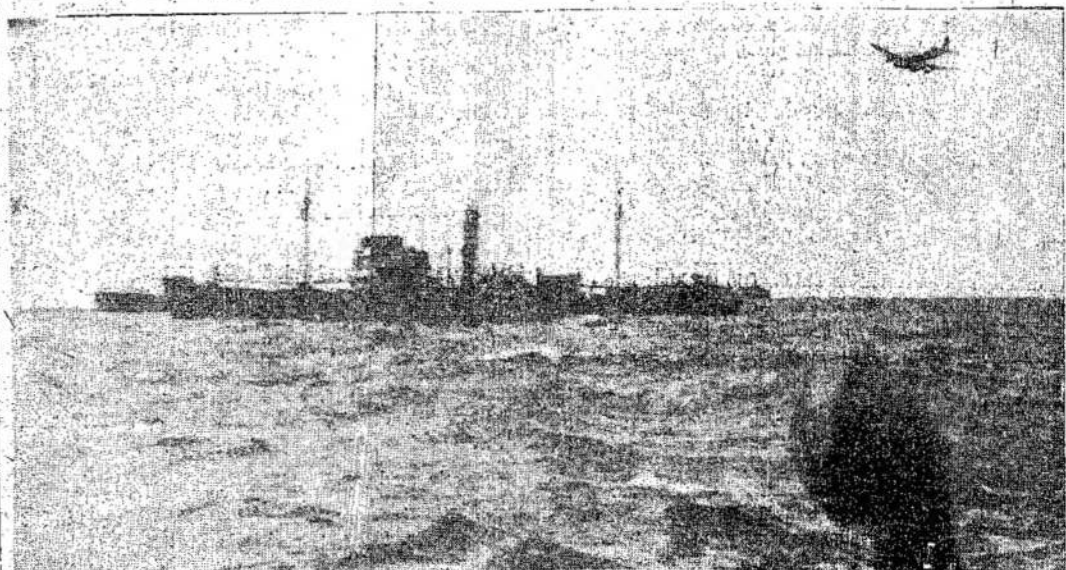
Sekspiras laikomas neatskiriamu Sovietų žmonių kultūros dalimi. Jis surado savo vietą ten, kur kultūra tapo žmonių kultūra. Tūkstantai darbininkų lavinimosi ratelijų stato Sekspiro veikalus, kaip tai Hamlet, Macbeth, arba Romeo and Juliet.

Į perstatymą veikalą "King Lear" atsilankė 200,000 Maskvos žmonių šį pavasarį. Prie to, Kirikijos, Kazakstano, Baškirijos ir kitų tautinių respublikų žmonės gali matyti perstatant jo veikalus jų kalbose ir skaityti knygas taipgi jų pačių kalbose. Mažoj Armenijos respublikoj per penkis pastaruosius metus buvo parduota 32,000 kopijų Sekspiro darbu.

Daugelio kitų užsienio rašytojų veikalai išverčiami ir plačiai skaitomi, kaip tai: Upton Sinclair, Maupassant, Victor Hugo, Anatole France, Balzac, Dickens, Darwin ir moderniskųjų rašytojų Ernest Hemingway, H. G. Wells, Frank Norris, Lion Feuchtwanger, Heinric Mann, Gustov Regler ir Arnold Zweig. — Kanterburio Dekanas, Anglija.

OTTAWA. — Parlamente iškelta viršūn, kad generalis Canadian Broadcasting Corporation vedėjas gauna algos \$13,000 į metus arba \$41.53 su viršūn į dieną, išskyrus sekmdienius.

Be to, įvairioms išlaidoms gauna \$10,497 į metus.

PREKINIAMS LAIVAMS PAVOJUS ir apacioj ir viršūn; po vandeniu, slėpiasi submariniai, o viršūj debesų laksto bombieriai. Atvaizde matosi bombieris atakuojas prekinį laivą.

Darbininkai -- Demokratijos Nugarkaulis

Kadangi ir Kanadoje yra varoma didieji kampanija prieš darbininkus ir norima uždrausti streikus, mes manome bus neprošalį susipažinti Liaudies Balsu skaitytojams su tuo, ką "Suvienyty Valtstijų kongresmanas Samuel Dickstein pasakė Kongrese balandžio 30 d., kalbėdamas prieš bilį, kuriuomi siokiana uždrausti streikus. — Red.

Ponas pirmininke, šandien po visų šalių pasireikiama dideli isterija dėl streikų industrijoje. Ši isterija aiškiai matoma spaudoje, įkvėptuose editorialuose ir tarp nekurių Kongreso grupių. Priešiamas pavelskias, kad darbininkai tyčia kelia orgiją streikų, atsuktų prieš mūsų šalies apsigynimo pastangas, kad sutrukdyti mūsų apsigynavimo programą. Užtenka paminti bile kurį didelį dienraščių, kad pamatyti, jog vedama sutarta kampanija, kad nupiešti darbininkus vyriausiais mūsų šalies apsigynavimo plano trukdytojais.

Paveiklas priešiamas darbininkų nenaudoti. Tyčia daroma impresija, kad organizuoti darbininkai nori pasinaudoti apsigynimo programa, visai nepaisant šalies ar mūsų saugumo. Tas paveiklas priešiamas šimtą kartų kas dieną, ne tik spaudoje ir kalbose, bet ir įvairiais biliais, atsuktais prieš organizuotus darbininkus, kurie pastaruoju laiku buvo įnešti į Kongresą.

Kiekvienas streikas, kad ir mažiausias, apinas kelis tuzinus ar net kelis darbininkus, išnaudojamas išpūtimui dalyko. Laikraščiai, kurie pirmiau visai neėdavo darbininkų judėjimui ir darbininkams naudingų žinių, dabar deda straipsnius apie streikus ant pirmų puslapių, rašo daug apie juos editorialuose. Nekurius grupės Kongrese, kurios anksčiau nesuinteresuose darbininkų reikalais — išskyrus balsavimą prieš įstatymus, taikomos sustiprinimui darbininkų teisių organizuoti ir tartis kolektyviai — staiga iškilo kaip ekspertai darbininkų reikaluose, su biliais savo kišenėse, taikomais išsiriimui visų mūsų problemų darbininkų santykiuose. Darbininkų santykių problema ant visų lūpų ir visų mintyse. Kiekvienas turi savotišką išciitį ir pasirengę atiduoti šaliai, kad paverstų federaliu ar valstijiniu įstatymu. Veik visi tie pasiūlymai, patiekti Kongresui ir išgirti spaudoj, siekia streikų sulaukymo, ir laike ginčų iškvoto laiko sutapymo.

Mes galime sutikti, kad streikai nepageidaujami. Mes galime sutikti — o organizuoti darbininkai su tuo pirmiausia sutinka — kad darbininkų santykiai gali būti taikūs, kad kova tarp darbininkų ir samdytojų nereikalinga. Niekas taip netrokšta išvengti streikų, kaip organizuoti darbininkai. Niekas taip netrokšta taikių santykių, kaip organizuoti darbininkai ir atsakomingi vadai. Streikai darbininkams yra didelis dalykas. Streiko metu negauna algų, eikvoja brangų laiką, išsistato į pavojų būti sužeistais ir net užmuštais, kuriems tenka eiti pikietuoti. Streikų taip lengvai nesigriebiama. Darbininkai ir darbininkės griebsi už ju tik tuomet, kai pamato, kad kitų kelių pralinimo gerumų jau nėra. Nei viena unija nesigriebia streiko, kol dar kiti keliai būna atviri. Atsakomini-

gos industrinės unijos, vieton pakurstyti prie streikų, visokiais būdais bando išvengti jų. Unijiniai kontraktai, pasirašomi darbininkų ir samdytojų, yra geriausias būdas išsiriimui ginčų be streikų. Atsakomingos unijos — kaip priklausiančios prie Amerikos Darbo Federacijos, taip ir prie Industriųjų Organizacijų Kongreso veda derybas savaites ir mėnesius pirm pikieto linijų. Pastarųjų laikų pavyzdžiu yra International Longshoremen's ir Warehousemen's Unija, kuri vėdė derybas del atnaujinimo kontrakto virš 11 mėnesių be jokio streiko. Kitų pavyzdžiu yra plieno darbininkų unija, kuri pradėjo derybas su vyriausiomis plieno industrijos sekcijomis del atnaujinimo kontrakto už daugelį savaičių prieš atnaujinimą.

Rasi si pamatinė tiesa apie darbininkų situaciją būtų aiškesnė, jeigu laikraščiai ir tam tikros jėgos šioj šalyj nebūtų tiek daug sumaisę kalbamo klausimo. Mes girdime daug kritikos ir barimo darbininkų judėjimo už tai, kad įvyksta streikai, kad darbininkai sustoja dirbė, kad išgauti algų pakėlimą ir darbo ir gyvenimo sąlygų pagerinimą. Bet mes veik nieko negirdime apie tikrąsias streikų priežastis. Beveik nieko nesakoma — arba jeigu sakoma, tai tik užvakaliniuose puslapiuose — apie tikras priežastis, kodėl darbininkai streikuoja. Kas os per priežastis, verčiančios darbininkus imtis tokio sunkaus kelio išsiriimui ginčų su savo samdytojais?

Streikai pačina iš dviejų šaltinių — samdytojų atsisakymo pakelti algas ir samdytojų atsisakymo tartis kolektyviai su demokratiniiais išrinktais jų samdinių atstovais.

Pirma pažiūrėkime į pirmą priežastį pirm ėjimo prie kolektyvių derybų ir darbininkų teisių organizuoti susilaikyti nuo darbo klausimo. Tam tikslui pasiūreiki ne į skaitlines, kurias Suvietyty Valtstijų valdžia duoda žarišyje su algomis ir gyvenimo išlaidomis, ir palyginime jas su skaitlinėmis, korporacijų viešai paskelbtomis ir iškeliančiomis jų padarytus pelnus.

Sulyg pastarųjų valdžios tyrinėjimo Kalfornijoje — ašturiu miptyje Heller komisijos paskelbtas skaitlines — reikalinga \$2.200 metinių pajamų išlaikymui amerikoniškos šeimos iš 5, 3 vaikų ir 2 suaugusių, kaip reikalau-

ja vidutiniškas gyvenimo standartas. Šios pajamos, suskirstytos pagal biudžetą, daledžiū sekancius gyvenimo standartus: 34 centai į dieną maistui kiekvienam nariui, po 11 centų kiekvienam valgiui; 1 viršutinį žiponą kiekvienai šeimos galvai kas 6 metai; po 1-eilutę (siūtą) kas antri metai; del motinos, 1 šiltą žiponą ir 1 gerą sulneį kas trys metai; po \$34 į mėnesį butui, ne visiškai atatinkančiam šių dienų standartui, kuomet nuoma labai greitai kyla; medikamentams patarnavimui, po \$1.50 į savaitę; del poilsio, kultūros ir pan., \$5.00 į metus; del bažnyčios ir labdarybės, 35 centus; prabangai, nieko; sutauptymui, nieko; del netikėtų reikalų, irgi nieko.

Kitais žodžiais tariant, \$2,200 į metus nepilnai užtenka standartizuotam gyvenimui.

Kiek Maskva Mėšos Suvalgo

Amerikos laikraščių korespondentė Janet Weaver, kuri senokai gyvena Maskvoje, suteikia įdomiausių žinių apie tai, kaip Maskva maitinasi. Duonos, juodos ir baltos, yra daugiau negu reikiama. Bet kaip su mėsa?

Ji rašo: "Aš visuomet stebėjau, kad Maskvos gyventojai suvartoja tokį milžinišką kiekį mėšos — beveik milijoną svarų kasdieną. Stebėjau iš kur jie tiek mėšos gauna."

Ji sakosi pašventė visą dieną patirti, kaip kas yra Maskvoj su mėšos produkcija.

Štai Mikojoano vardo mėšos pekiavimo dirbtuvė. Tai didžiausia iš trijų didelių mėšos pekiavimo dirbtuvių. Antanas Mikojanas yra maisto komisaras. Jis labai daug prisidėjo prie mėšos industrijos išskilimo iki dabartinio laipsnio.

1937 metais Mikojanas buvo atvykęs Amerikon studijuoti maisto, o ypač mėšos industrija. Jis parsivežė namo ne tik gerų idėjų, bet ir tulas mašinas.

Dirbtuvės direktorius Babinas pasakė amerikietei korespondentei: "Amerikonis-ka mašina, kurią mes darėm kotelius, į valandą jų padarydavo 30,000. Mes dabar turime savą mašiną. Ji per valandą padaro 80,000 kotelų. Mūsų mašina daug geresnė ir automatiškai nustato tikslų kiekį mėšos kiekvienam kotelui."

To kombinato stokjarduose kas aštuonias valandas pamaša 2,000 galvių, 3,000

žinoma, šeimyna iš penkių su tokiomis pajamomis gali gyventi vidutiniškai. Bet kiek žmonių Suvienytyse Valtstijose gauna tokias pajamas? Pagal Social Security Tarybą, tikiai 8 žmonės iš 100 gauna į metus \$2,200. Tikiai 23 iš 100 gauna po \$1,400 į metus. Apie 29 iš 100 gauna po \$1,200 į metus. Vienas trečdalis Suvienyty Valtstijų žmonių turi gyventi ir išmaitinti šeimynas iš mažiau negu \$400 į metus.

Dabar pažiūrėkime į skirtumą tarp minėtų darbininkų uždarbių ir diuelių korporacijų raportų. Vėl oficialiais raportais, mes surandame, kad 6 korporacijos 1940 metais turėjo gryno pelno \$778,000,000. Šios korporacijos samdo 904,000 darbininkų. Todėl jos vidutiniškai ant kiekvieno darbininko 1940 metais uždirbo po \$860, tai yra daugiau, negu išmokėjo algomis. Šios pelno skaitlinės, kaip aš sakiau, yra grynas pelnas; jos buvo pa-

skelbtos išmokėjus visus mokesčius ir išlaidas. Ant galo žvilgtėrkim į tai, kaip tie pelnai pakilo virš 1939 metų pelno. Vienas orlaivų koncernas praneša, kad jo pelnas pakilo 3,000 nuoš. Kitas praneša, kad jo pelnas pakilo 1,370 nuošimčių — tai Vultee Korporacija, kur, veikiausiai ir jūs atsimenate, įvyko 2 savaičių streikas, kuomet samdytojai atsiskakė pakelti darbininkų algas truputį virš 50 centų į valandą. Plieno kompanija skelbia, kad jos pelnas pakilo 98 nuošimčiais. Laių statymo kompanijos pelnas pakilo 211 nuošimčių, anglių kompanijos 5,700 nuošimčių, ir t.t. Tos skaitlinės yra už 1940 metus. Jos bus daug aukštesnės už 1941 metus, kadangi apsigynimo programa ėjo į atatinamą judėjimą. O kas liečia algas, tai jos, išskyrus tas vietas, kur organizuoti darbininkai išsireikalavo pakėlimą, paliko ant vietos. Kur darbininkai privertė išpildyti savo reikalavimus, algos pakilo — bet ne 3,000 nuošimčių, ar 100 nuošimčių, o \$1.00 į dieną arba 10 centų į valandą arba 10 nuošimčių.

Sios algų ir pelnų skaitlinės yra pamatinė priežastis, kodėl darbininkai organizuojasi į unijas, ir kodėl, samdytojams atsisakius atatinamai pakelti algas, jie streikuoja. Kita tiek pat svarbia priežastimi yra samdytojų atsisakymas kolektyviai tartis su darbininkų rinktais atstovais.

Toliau kongresmanas a n a s Dickstein savo kalboje kritiko Wilsono bilį, nurodinėdamas, kad jeigu tas bilius būtų priimtas, tai būtų užduotas didžiausias unijiniam judėjimui ir bendrai darbininkams smūgis. Kitais žodžiais sakant, išmeigtas peilis į demokratijos pamatus. Darbininkai, sako kongresmanas Dickstein, yra demokratijos nugarkaulis. — Red.

Labai gerai įsaiytas mėšos rūkymo departamentas. Gerai išrūkyta mėsa maskviečių labai mėgiama.

Iš viso tame mėšos kombinato dirba apie 10,000 darbininkų. Iš to skaičiaus yra 8,000 stachanoviečių, pasiekusių labai aukštą produktyvumo laipsnį. Visi darbininkai ir darbininkės priklauso prie unijos. Moterys sudaro 40%. Iš šio kombinato į Maskvos Sovietą yra išrinkta 15 atstovų.

Pereitais metais Mikojoano mėšos kombinatas davė 90 milijonų rublių pelno.

Beveik pusė to pelno eina statymui moderniškų namų kombinato darbininkams. Nemaža pinigų skiriama rengimui vaikučiams kinder-

gardenų. Labai pasižymėjusiems darbininkams skiriama gvanos — taip pat iš akumuliuoto pelno. Dalis pelno eina biznio plėtimui, naujai mašinerijai. Darbininkų sveikata taip pat labai rūpinamasi.

Kombinato direktorius Babinas sako: "Svarbiausias dalykas yra tas, jog darbininkai supranta, kad dirba del savęs. Jiems yra puikiausias sąlygos tobulėti ir dar labiau tobulinti mėšos industriją." — A. V.

SUSIPAZINKIME SU KANADOS ISTORIJA

(Tęsa)
Tolimesniai Kanados Vystymais

Kaip jau minėjom, Kanados Dominija iš pradžių buvo sudaryta tik iš keturių provincijų. Novaškotij ir o s Newbronzo viko, Kvebeko ir Ontarijos. Bet ir šios keturios provincijos ne visos buvo patenkintos. Buvo atsitikimas, kad vos nesubirėjo visa Dominija.

Kuomet 1867 metais buvo renkamas federalis seimas, Novaškotijos rinkėjai atidavė balsus už Novaškotijos atsisakymą šalininkus su Joseph Howe priešakyje. Iš 19 atstovų 18 buvo atsisakymo šalininkai. Neuzilgo Howe nuvyko į Angliją su prašymu, kad leistų Novaškotijai atsiskirti. Paskui ji nusekė Konfederacijos šalininkas Charles Tupper. Pastarajam pavyko perkalbėti Howe nuotokio žygio. Taip ir buvo sukalyktas Novaškotijos atsisakymas.

Tuometinei vyriausybei, su ministriu pirmininku Macdonaldu priešakyje, prieš akis stovėjo tolimesnio Kanados apvienijimo klausimas. Prie Dominijos dar nepriklausė ne tik Niufundlandas ir Prince Edward Sala, o ir Hudsons Bay Kompanijos teritorijos ir Britiš Kolumbija.

Kuomet Novaškotijos atsisakymas buvo prašalintas, vyriausybė pradėjo kampaniją už suvienijimą visos Kanados. Pirmiausia ji pradėjo darbą už Hudsons Bay Kompanijos teritorijų perėmimą. Su Britanijos vyriausybės pagalba, Hudsons Bay Kompanija buvo priversta atiduoti savo teritoriją valstybei. Kanada sutiko kompanijai užmokėti \$1,500,000. Pardavimas įvyko 1869 metais. Bet kompanija pasiliko po gerą gabalą žemės apie savo postus ir nemažą diržą derlingos žemės vakaruose.

Iš Hudsons Bay Kompanijos teritorijų 1870 metais buvo sudaryta Manitobos provincija. 1905 metais iš tos pačios teritorijos buvo sudaryta Saskačevano ir Albertos provincijos.

Britiš Kolumbijos prijungimas irgi buvo labai lengvas. Gyventojai iškart manė, kad Macdonaldo vyriausybė nori pasinaudoti jais. Ji turėjo prižadėti nutiesti gelžkeliį iš Britiš Kolumbijos iki rytinių provincijų, kad prisikalbinti juos. Bet ir to dar neužteko. Su Britanijos vyriausybės pagalba turėjo pakeisti Britiš Kolumbijos vyriausybę, kuri buvo priešinga vienybei. Naujos vyriausybės vadovybė, 1971 metais British Kolumbijos seimelis nubalsavo prisidėti prie Dominijos.

Dvimi metais vėliau, 1873 metais, Macdonaldo vyriausybė įtikino Prince Edward Salos gyventojus, kad reikia peržiūrėti tarimą ir bandyti išnaujo eiti prie įstojimo į Dominiją. Tarimas buvo pakeistas ir Prince Edward Sala įstojė į Konfederaciją. Niufundlandas, tačiau, ir šiuo kartu atsiskakė dėtis prie Kanados.

(Bus daugiau)

realų į mokyklą. Buvo tikėjasi, kad iš jo bus geras kunigas. Bet jis pasirinko kitą kelią. Kiek prasilavinęs sugrįžo į vakarus ir pradėjo veikti tarp maišytos rasės vaikų. (Maišyta rase buvo vadinami iš maišytų tėvų, indijonų ir baltųjų, gimę žmonės). Jo gabumas ir prasilavinimas tuojau išsklė jį į vadus.

Neuzilgo prasidėjo derybos su Hudsons Bay Kompanija del jos teritorijų prijungimo prie Dominijos. Riel ir jo draugas Metis buvo tam priešingi. Jie sakė, kad jie yra partuodami kaip galvijai. Kaip jau žinote iš pirmesnio skyriaus, Hudsons Bay Kompanija savo teritorijas pardavė už pusantro milijono dolerių: su žeme kartu pardavė ir žmones. Žmonės neturėjo jokio balsu. Jeigu būtų buvę atsiklausta žmonių, gal nebūtų buvę jokio nesuspriamimo.

Pirm tos teritorijos, North West teritorijomis vadinamos, buvo perimtos, Kanados vyriausybė pasiuntė partijas apžiūrėjimui. Tos partijos, su litenantu William McDougall priešakyje, Riel ir jo draugą Metis labai supykde. Jie su savo šalininkais, maišytos rasės gyventojais, griebėsi akcijos. Jie pareikalavo, kad tyrinėtojai apleistų jų žemę. Kuomet McDougall pasiekė vakarus (per Suvienyty Valtstijas) ir norėjo įžengti į North West Teritoriją, Metis komitetas, kurio sekretorium buvo Riel, uždraudė jam įkelti koją į jų žemę. Kuomet Riel ir Metis komitetas pamatė, kad McDougall gali užimti Garry forlą, Red River slėny, jis davė įsakymą savo šalininkams tą forlą užimti pirm McDougall.

Riel ir Metis žygiai buvo niekas kitas, kaip tik bandymas apginti savo žmonių teises nuo įsiveržėlių, kaip jie tuomet suprato. Jie negali būti skaitomi kokiais nors sukilėliais. Bet McDougall turėjo kitišką nusistatymą. Jis juos apšaukė sukilėliais. 1869 metais jis apsisiskelbė North West Teritorijų gubernatorium. Į tai atsakydami, Metis ir Riel suorganizavo laisvą vyriausybę, kurios prezidentu buvo išrinktas Riel. McDougall, negalėdamas įveikti, pasitraukė į St. Paul, Suvienytyse Valtstijose. Žmonės iš jo apsisiskelbimo gubernatorium ir pabėgimo turėjo skanaus juoko. Kanados vyriausybė greitai jį atšaukė.

Per 8 mėn. Red River slėny tik Riel vyriausybė buvo žinoma. Ji turėjo daug vargų su baltaisiais, angliais ir francūzais, kurie bandė kenkti jų vyriausybei. Jų tarpe daugiausia buvo kanadiškas alic Thomas Scot. Jis buvo nusmerktas mirtin ir sušaudytas. Už tai Ontarijos vyriausybė labai supyko. Prie jos prisidėjo Dominijos vyriausybė. Buvo pasiūsta ekspedicija prašalinimui Riel vyriausybės. Riel buvo priverstas pabėgti ir slapstyti. Vėliau jis buvo ištremtas į Suvienyty Valtstijas.

(Bus daugiau)

Maišytos Rasės Sukilimas

Kur dabar Manitobos provincija, 1844 metais gimė Louis Riel. Jo tėvai buvo Kanados francūzai, tačiau jų kraujuje buvo indijoniško kraujo. Kada jis paango, pasirodė esąs labai gabus. Už Ackeratas buvo sunkiai sužeistas.

KRISDAMA UOLA UZMUSE MAINIERI

TIMMINS. — Krisdama nola Hollinger aukso mainose užmušė mainierį J. M. Wilsoną, 27 metų amžiaus. O Ackeratas buvo sunkiai sužeistas.

ŠIO MĖNESIO 4 DIENA mirė buvęs Vokietijos kaizeris Vilhelmas II. Perito karo metu kaizeris ir kaizerizmas buvo tuo pačiu, kas šandien Hitleris ir hitlerizmas. Buvo sakoma, kad kaizerizmą sunaikinus daugiau karų nebebus. Atvaizde kaizeris matomas su feldmaršalu Hindenburgu ir generolu Ludendorfu jo štabe 1917 metais. Kuro pabaigoj Vokietijos darbininkai išvijjo kaizerį, bet paliko, dėka socialdemokratų vadų, Hindenburgai ir kiti, kurie vėliau užkūrė Hitlerį ir hitlerizmą. Vilhelmās mirė sulaukęs 82 metų amžiaus. Dešinysis atvaizdas parodo, koks jis buvo pastaruoju laiku.

... (Continuation of the article text, partially obscured by the image and caption area)

P. PAJUODIS

Torontas -- Montrealas

Išpūdžiai iš Bangos Choro Žygio į Montrealą

(Pabaiga)

Prieinu prie buvusio Bangos choro mokytojo.

— Sveikas, draugas Morke. — Dabar choras turi gerą ir disciplinotą mokytoją. — atsako Antanas, tiesdamas man ranka.

Susigaučiau draugę P. Matulaitę, kuri mane supažindina su keletu montrealiečių. Susipažinus, kiek pasikalbėjus, veik iš kiekvieno montrealiečio gauni užkvietai: — Draugė, prašom rytoj pas mus užėiti ant pietų, pasivažiavime, pasikalbėsime, — ir tuojau duoda adresą su nurodymais.

Vaisių netruko ir vietoje. Vienam galė svaitinės šoko ir linksmai krikštavo jaunimas, o kitam gale už stalų vedė karštas diskusijas ragaudami rudą skistymėlį.

Jau gerokai po dvylikos nakties, o publika nei nemano skirstytis. Žmonės maišosi, kunkuliuoja, kaip katilė vanduo. Pats įkarišis, susipažinimai, nepabaigiamos kalbos. Betpripildomas lietuvišką polkute, draugės užklausiu:

— Iki kof jūs čia, Montreale, linksminatės?

— Iki trijų, keturių ir penkių. Vieną žodžiu, kol migso įsinorin.

— Pas mus, Toronte, kitaip. Dar kelioms minutėms prieš dvišik, muzika užgrižia "Dieve saugok karalių," ir visa publika turi skirstytis.

Apie keturias valandas ryto publika pradėjo retėti. Aš, "užbaigęs" visus reikalus, priėjau prie drg. J. Ylos.

— Gal jau vyksime. Ne laikas, kol montrealiečiai išvays iš svaitinės.

— Dar biskutų palaukim draugo Kilikevičiaus.

Drg. K. Kilikevičius laksto iš vieno svaitinės galo į kita su nepabaigiamais reikalais. Pusė po keturių, prie mūsų prieina drg. K. Kilikevičius.

— Na, draugai, galim važiuoti. Aš per ilgai užtrukau. Jums gal jau ir nusibodo manęs laukti.

Tarp montrealiečių nėra kada nuobodžiauti. Jie ir didžiausį apsnūdįlį sujdomina su savo draugiškumu ir vaišingumu. Kartais, gal pas juos ir per didelį vaišingumą? Bet nieko nepadarysi, ten kitokie įstatymai ir toms pramogoms didesnė laisvė.

Parvykus pas draugus Kilikevičius-Minotus, draugės šeiminkės dar pavalgindino ir traukėm į lovą "patylėti."

Sekmadienį šeiminkės su mūsų pavaišino "karališkais" pietais.

Valgydamas, prisiminiau, kad tie pietūs patys nepasigamino.

— Kiek jūs, draugės, šia naktį miegojote? Kada gaminate tuos skanius valgius?

— Gaspadinės pasižiūrėjo vieną į kitą. Drg. A. Kilikevičienė pareiškė:

— Teisybę pasakius, tai neteko kada migoti.

— Tai, matote, draugės, kiek jūs turite vargo su mūšis.

— Jūs turėjote daugiau vargo tiek kelio atvažiuoti, — atsako drg. Minotienė.

— Šeiminkėms vargai nepasibaigia namuose. Jos vikriai apsisukusios, ruošiasi paskubomis į Ville Salle svaitinę, kur rengiamas pietūs dēlei visų svečių.

Drg. K. Kilikevičius greitai pranyko iš namų su reikalais. O mes su drg. Yla nutarėme vykti pas dd. Narusevičius, viršų Klubo. Su mumis, ta kryptimi vyko ir Minotas su šunimi, į svaitinę, kur bus išleidžiami torentiečiai ir kiti svečiai.

Mes tik ką buvome po pietų, bet drg. J. Narusevičienė mus taipgi priėmė prie neprasistojusių iškilnių, kaip turėjome.

— Sveikas, Povilai, — tiesdamas ranką tarė P. Kavoliūnas, J. Narusevičienės tėvelis ir geras mano pažįstamas dar iš Lietuvos.

Čia mes randame: Narusevičius, Janauskus (torontiečius), Kavoliūną ir Vilkeį su jauna, apsuksia žmonele.

Smagioji kampanijoj, tai ir laikas trumpas. Besikalbant apie organizacinius ir asmeninius reikalus, pamatėm, kad jau laikas vykti į išleistuvių vietą.

Vykstant į išleistuves užsakom pas dd. Suplevičius. Čia jau neužtrunkam ilgai skubinamės į paskutinę atsisveikinimo vietą.

Apie Ville Salle svaitinę jau blizga torontiečių "žirgai." Prie svaitinės pulkai žmonių. Nesiskubina į vidų, nes toje vietoje, tai tikrai žavinti Montreale vaizdai. Visai netoli matosi plati su daugybe salelių St. Lawrence

upė, aplink kukšto porčiai namai su gausybėmis medžių.

Pasigrožėjęs apylinkėse vaizdais, einu į vidų. Viduje irgi pilna svieto. Ilgiausi staliai apsidėję. Mane nutvėrė viena iš šeiminkinių:

— Prašom, draugas, sėsti už stalą.

Atsisėdęs už stalą stebiu draugų montrealiečių stropumo ir darbštumo vaisius sukrautus ant stalų. Prieš mane iš kur tai atsirado didelė bonka "Molsono."

— Tokiam skaičiui priruost pietus, tai reikėjo kelių dešėty darbuočių draugų, — tariau prie manęs sėdinčiam draugui.

— Draugai ir draugės! — pasigirsta draugo K. Kilikevičiaus, išleistuvių pirmininko, žodžiai nuo stiežišaus.

Draugas K. Kilikevičius taria keletą žodžių visų progresyvių montrealiečių vardu, atsisveikinimui su Bangos choru ir visais svečiais. Paskiau pirmininkas šaukia vieną po kitam: vieną montrealietį, kitą kitų kolonijų draugą ar draugę, organizaciją, ar kultūrinio darbo veikėją, tarti kelius žodžius šiame nepaprastame momente.

Kiek vienas kalbėtojas, daininkas-kč, išsireičkia džiuginančią nuomonę apie nuveiktus kultūros ir progreso darbus ir pasižada nenuilstamai darbuotis ateityje, o publika, kiekvieną palydi ilgai aplopdinėjanti banga.

Tam įausmingam momentui praėjus, prasideda šokiai, asmeniški pasikalbėjimai ir galų gale — atsisveikinimai.

Jau kelintą sykį jūs atvykstate į Montreale ir niekad neužinate pas mus, — užpuolė mane mano kaimynas iš Lietuvos, Rasimavičius.

Kada sužinojau, kad jūs Montreale, tai tikrai maniau, kad užsuksite pas mus, — iš kitos pusės prispyrė mane taipgi pažįstamas iš Lietuvos, biznieriūs, Mačionis.

— Kada sužinojau, kad jūs Montreale, tai tikrai maniau, kad užsuksite pas mus, — iš kitos pusės prispyrė mane taipgi pažįstamas iš Lietuvos, biznieriūs, Mačionis.

— Kad jau visi laukia automobilijuje, — atsako. — Likit sveiki.

— Iki pasimatymo. — Neužmirškite atsilankyti į Torontą.

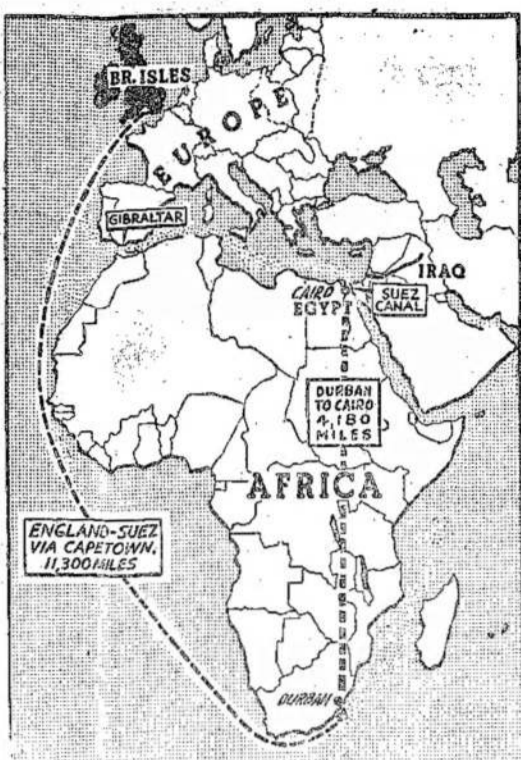
Pradėjau atsisveikinti su draugais ir draugėmis. Bet kur ten su visais spėsi atsisveikinti. Vienam ranką paspaudi, kitam iš tolo pamosikuoji. Rodosi visi taip artimi, visiems norisi paspausti dešinę, palinkėti. Bet laikas trumpas. Taip pamažu ir slenku prie durų. Ant galo persisikiriu su draugėmis šeiminkėmis, Kilikevičienė, Minotaitė ir kitomis. Drg. K. Kilikevičius palydi iki pat automobilijaus.

Laimingai darbuotis, draugai, — taria paskutinį žodį.

Jau tamsos uždanga pradėjo gaubti Montreale ir elektros šviesos sužibę įvairiomis spalvomis, gražindamos miesto išvaizdą.

Mūsų automobilius pamažu slenka palei St. Lawrence upę. Paskiau įvažiuojame į kelią Nr. 2 ir paliekame užpakalyje Montreale, o ten, savo brolius lietuvius. Dar kartą nuo karto pašvelgiu atgal į Montreale, kuris liekasi vis toliau ir toliau.

Palikus Montreale už kelių mylių, automobilio vairuotojas užminė ant gezo ir automobilius pradėjo traukti visu smarkumu į Vakarus, į Torontą.

PRANEŠIMAI KALEBA apie naujų planus užkūti ant Gibraltarą. Jeigu jums pavyktų Gibraltarą užkūti, tai Anglijos kelias į Egiptą padarytų nepaprastai ilgas. Iš Anglijos iki Durban (Pietų Afrikos) 11,300 mylių, iš Durban, olandie skrendant, iki Cairo dar 4,180 mylių, o vandeniu plaukiant dar daugiau.

Įdomumai

Tropiški Medžiai Alaskoj

Ralph W. Chaney, pasižymėjęs paleontologas, iškasenos rado suakmenėjusių klevų ir raudonmedžių šiaurinėje Alaskoj.

Mokslininko apskaičiavimu, tie medžiai turėjo augti Alaskoj apie 58,000,000 metų atgal. Tos iškasenos rodo, sako Dr. Chaney, kad toje vietoj milijonai metų atgal turėjo būti šilta, nes klevai ir raudonmedžiai neauga labai šaltose vietose.

Visur Alaskoj, šiauriniame Sibire ir t. randa tropiškų medžių iškasenų. Tai įrodymai, kad kada tai ten būta tropiškos vietos.

Garsas, kuris Užnuša

Senai yra patirta, kad didelis garso virpėjimas gali užmušti bakterijas ir tokio garso pagalba yra naikinama nekutos skystuose veisiančios bakterijos. Dabar mokslininkas Kurt van Zuyle, iš Los Angeles, įrodė, kad garso virpėjimu, kuris dirbtinai būdu tam tikrais instrumentais paleidžiamas, galima užmušti kiskį ar kraliką tarp 200 ir 400 pėdų atstume.

Tas garsas virpa milijoną sykių per sekundą. Jis nėra girdimas žmogaus ausiai ir gali būti, lyg šviesa, nukreipiamas tam tikra kryptimi.

Nekurie išradėjai dailėdžia, kad to garso virpėjimą dar labiau išstabilinus būtų galima užmušti ir žmogų, bei sugadinti mašinų motorus, taigi, išradimas tikty karui.

Mikroskopas Padidinaantis 20,000 Kartų

Leningrado Optikos Institute neseniai liko pagamintas mikroskopas, kuris mažyčius daiktus padidina net 20,000 sykių.

Naujas instrumentas pavadintas elektronu-mikroskopu. Per jį ne tik bus galima įmatyti iki šiol nematytus mažyčius daiktus, bet taip jau juos nufofotografuoti. Fotografuojant nebus vartojama paprasta šviesa, bet nematomai elektrono spinduliai.

Pirmoji Dvikovų Padangėse

Manyti, kad pirmoji ore kova įvyko 1914-1915 metų, būtų klaidinga, nes dar prieš tą žiaurųjį karą, 1808 metais, prie Paryžiaus, ore

įvykdyta dvikova yra užregistruota kaip pirmaji padangėse įvykusio kova.

Tą pirmąją ore dvikovą atliko du Paryžiaus dzentelemai, M. de Grandpri ir M. le Pique, susiginėję dėl vienos damės. Nutarę kautis padangėje, pasidribo vienodo dydžio du balionai ir nustatyti laiku, gegužės 24 d., 1898 metais, sėdė į juos su savo sekundantais ir išliko į orą. Buvo sutarta, kad pusės mylios nuoklume jie šaus ne į vienas antrą, bet į vienas kitą balioną.

Pirmasis šūvį paleisti sušpėjo M. de Grandpri ir tiesiai juo pervėrė le Pique balioną. M. le Pique šovė, bet nepataikė. Peršautasis balionas greitai supliuško ir visu smarkumu krito žemėn, trenkdamas le Pique ir jo sekundantą su savim drauge. Iš jų liko tik šupuliai.

Dvikovą laimėjęs de Grandpri laimingai nusileido 21 mylios atstume nuo Paryžiaus.

Iš Kur tas Purvas Atsirado Lietuvoje?

MONTREAL. — Amerikos laikraščiuose pastebėjau, kad Lietuva esanti išpūrinvinta ir paversta dvokiančia. Vadinasi, jeigu Lietuva ne tokia, kokios jie nori, tai jau dvokia.

Ant kiek Lietuva dabar apšvarinta, negaliu pasakyti, bet kada aš gyvenau Lietuvoj, 1926 metais, tai ištikro purvo buvo gana daug. Aš Kaune išgyvenau pusantų metų. Traukinėliu važiuojant palei Nemuną, ties Karmelių bažnyčia, versdavo ventė. Šančiuose stovėjo 3 artilerijos pulkas, intendantiūros transporto batalijonas, 2 pėstininkų pulkas, 2 karo arklų veterinarija. Mažiausia penki šimtai arklų. Visą meslą veždavo į krūvas, kuriose jis kaisdavo ir sudarydavo būsiai neskanų kvapą. Bet tuomet Kauno laikraščiuose nebuvo rašoma, kad reikia tą meslą išvesti į laukus. Galimas daiktas, kad to neįvarumo buvo užtektinai iki šių laikų. Bet tai kieno kaltė?

Būtų labai gerai, kad Montreale korespondentai aprašytų, kiek purvo yra Montreale. Čia galima rasti beveik kiekviename užkampyje vi-

sočių išmatų. Mažai valomos ir gatvės. Arklų mėšlas ant gatvių išbūna visą dieną. Kada išdžiūsta, vėjas supučia į akis.

Keliautojas.

Pirmas Didelis Piknikas Pas Tabakos Augintojus

DELHI, Ont. — Žiemą, mes, tabakos augintojai, dažnai atsilankom į Hamiltoną, į Torontą, į parengimus, koncertus ir kitas miesto pramogas, praleidimui laiko su savo broliais lietuviais, pasidžiaugti lietuvių kultūrinio ir progreso veikimu. Vaešrai atėjus, mus į miestą nebelaibi vylioja, o kita, ir laiko mažiau turim. Už tai mes žinys tuos laiku iško progų išbėgti iš miesto, praleisti laiką žaliuojančiuose laukuose. Todel tabakos augintojai ruošia pirmą vasarinį lietuvių sąskridį — pikniką.

Piknike bus gėra progą suėiti keliu kolonijų lietuvių, pasigrožėsite vasaros gamta ir smagiai praleisite laiką prie visokų pramogų. Prie to, reikia pažymėti, kad piknikas ruošiamas prie draugų Matelių farmos, gražiai puoštoj gamtinis vaizdas vietoj.

Piknikas atsisveikinimo, birželio 22 d. Dar yra vienišio laiko prisiruosti tai dēnai.

Piknikas ruošiamas Sąjū ir Dukterų K. L. S. P. Draugijos 6-tos kuopos sustiprinimui.

Pikniko rengėjai kviečia Torontą, Hamiltoną, kitą aplinkinių miestelių, o taipgi ir tabakos augintojų lietuvių atsilankyti į šį ruošiamą pirmą žurningą pikniką.

S. B.

Vienas iš Rengėjų

Palaikykite tos biznieriūs, kurie šelbiasi L. B.

J. Keveža

Kuopos sekretor.

230 Dovernourt Rd.

Susirinkimas

Sūjū ir Dukterų K. L. S. P. Draugijos 1-mos kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks pirmadienį, birželio (June) 16 d., 8 val. vakare, 160 Claremont St., draugijos name.

Visi pirmos kuopos nariai prašomi atsilankyti.

Pranešimai

Toronto, Ont.

Suagius Pasilinksminimo

šeštadienį, birželio 14 d. Sąjū ir Dukterų Draugijos svaitinėje, 160 Claremont, atsisveikinimo programa — šokiai.

Pradžią 8 val. vakare.

Parengimų Komisija

Susirinkimas

Sūjū ir Dukterų K. L. S. P. Draugijos 1-mos kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks pirmadienį, birželio (June) 16 d., 8 val. vakare, 160 Claremont St., draugijos name.

Visi pirmos kuopos nariai prašomi atsilankyti.

J. Keveža

Kuopos sekretor.

230 Dovernourt Rd.

Susirinkimas

Sūjū ir Dukterų K. L. S. P. Draugijos 1-mos kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks pirmadienį, birželio (June) 16 d., 8 val. vakare, 160 Claremont St., draugijos name.

Visi pirmos kuopos nariai prašomi atsilankyti.

J. Keveža

Kuopos sekretor.

230 Dovernourt Rd.

Susirinkimas

Sūjū ir Dukterų K. L. S. P. Draugijos 1-mos kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks pirmadienį, birželio (June) 16 d., 8 val. vakare, 160 Claremont St., draugijos name.

Visi pirmos kuopos nariai prašomi atsilankyti.

J. Keveža

Kuopos sekretor.

230 Dovernourt Rd.

Susirinkimas

Sūjū ir Dukterų K. L. S. P. Draugijos 1-mos kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks pirmadienį, birželio (June) 16 d., 8 val. vakare, 160 Claremont St., draugijos name.

Visi pirmos kuopos nariai prašomi atsilankyti.

J. Keveža

Kuopos sekretor.

230 Dovernourt Rd.

Susirinkimas

Sūjū ir Dukterų K. L. S. P. Draugijos 1-mos kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks pirmadienį, birželio (June) 16 d., 8 val. vakare, 160 Claremont St., draugijos name.

Visi pirmos kuopos nariai prašomi atsilankyti.

J. Keveža

Kuopos sekretor.

230 Dovernourt Rd.

Susirinkimas

Sūjū ir Dukterų K. L. S. P. Draugijos 1-mos kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks pirmadienį, birželio (June) 16 d., 8 val. vakare, 160 Claremont St., draugijos name.

Visi pirmos kuopos nariai prašomi atsilankyti.

J. Keveža

Kuopos sekretor.

230 Dovernourt Rd.

SŪJŪ ir DUKTERŲ K. L. S. P. D. ŠEŠTA KUOPA

Ruošia Pirmą

PIKNIKA

Sekmadienį, Birželio (June) 22 d.

Delhi, Ont.

(Prie Matelio Farmos)

KELRODYS: Nuo Delhi miestelio pasukite keliu Nr. 3 į vakarus; važiuokite porą mylių; privažiokite skerskelį ir rasite iškabą: "Experiment Farm"; sukite į dešinę ir važiuokite tiesiai į pikniką, apie 1½ mylios.

Kviečiame Torontą, Hamiltoną ir plačiosios tabako augintojų kolonijos lietuvius.

Pikniko Rengėjai

Tel.: VA.5370

Harry R. Ranks Company

GRABORIUS

Patarnauju mieste ir apylinkėse be ekstra mokesčio, įskaitant Hamilton ir Whitby

Laidotuvės net \$55.00 pigumo

455-457 QUEEN ST. W. TORONTO

Laiškai iš Lietuvos

Draugė Masilionienė, oshavietė, gavo laiškutį nuo savo brolio K. Petrausko, gyvenančio Subačiaus apylinkėj. K. Petrauskas rašo labai trumpai, bet stori. Štai jo laiškąs:

"Sumaniau parašyti keletą žodelių mylimicm švogeriui ir sesutei ir visai jūsų šeimynai. Pirmiausiai labai dėkoju už laišką, kurį aš nuo jūsų apturėjau. Mes visi linksmi, kad esate sveiki.

"Mes taip pat esame sveiki ir linksmi, visi išlaisvinti. Kol kas gyvenam gerai: kapitalistų nebeturim; buožiui ir ponų nebėra. Žemės visi turim. Komaro salėj rengiam vakarėlius ir susirinkimus ir klausom radio ir laikraščiuos skaitom, kaip kapitalistai naikina turtus ir darbo žmones.

"Likite sveiki ir linksmi."

Pranešimai

Toronto, Ont.

Suagius Pasilinksminimo

šeštadienį, birželio 14 d. Sąjū ir Dukterų Draugijos svaitinėje, 160 Claremont, atsisveikinimo programa — šokiai.

Pradžią 8 val. vakare.

Parengimų Komisija

Susirinkimas

Sūjū ir Dukterų K. L. S. P. Draugijos 1-mos kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks pirmadienį, birželio (June) 16 d., 8 val. vakare, 160 Claremont St., draugijos name.

Visi pirmos kuopos nariai prašomi atsilankyti.

J. Keveža

Kuopos sekretor.

230 Dovernourt Rd.

Susirinkimas

Sūjū ir Dukterų K. L. S. P. Draugijos 1-mos kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks pirmadienį, birželio (June) 16 d., 8 val. vakare, 160 Claremont St., draugijos name.

Visi pirmos kuopos nariai prašomi atsilankyti.

J. Keveža

Kuopos sekretor.

230 Dovernourt Rd.

Susirinkimas

Sūjū ir Dukterų K. L. S. P. Draugijos 1-mos kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks pirmadienį, birželio (June) 16 d., 8 val. vakare, 160 Claremont St., draugijos name.

Visi pirmos kuopos nariai prašomi atsilankyti.

J. Keveža

Kuopos sekretor.

230 Dovernourt Rd.

Susirinkimas

Sūjū ir Dukterų K. L. S. P. Draugijos 1-mos kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks pirmadienį, birželio (June) 16 d., 8 val. vakare, 160 Claremont St., draugijos name.

Visi pirmos kuopos nariai prašomi atsilankyti.

J. Keveža

Kuopos sekretor.

230 Dovernourt Rd.

Susirinkimas

Sūjū ir Dukterų K. L. S. P. Draugijos 1-mos kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks pirmadienį, birželio (June) 16 d., 8 val. vakare, 160 Claremont St., draugijos name.

Visi pirmos kuopos nariai prašomi atsilankyti.

J. Keveža